

Atria®

ATRIA YHTYMÄ OYJ

Vuosikertomus 2003

Sisältö

Vuosi 2003 lyhyesti	1	Laatimisperiaatteet	21
Atria Yhtymä Oyj lyhyesti	2	Tuloslaskelman liitetiedot	23
Toimitusjohtajan katsaus	4	Taseen liitetiedot	26
Toimialanäkymät	6	Muut liitetiedot	31
Atria Oy	8	Viiden vuoden tunnusluvut	32
Lithells AB	12	Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	33
Liha ja Säilyke Oy	14	Osakkeet ja osakkeenomistajat	34
UAB Vilniaus Mesa	15	Allekirjoitukset	36
		Tilintarkastuskertomus	36
TILINPÄÄTÖS		Yhtiön organisaatio	37
Hallituksen toimintakertomus	16	Hallinto	38
Tuloslaskelma	18	Ympäristö	40
Tase	19	Yhteystiedot	41
Rahoituslaskelma	20		

Yhtiökokous

Atria Yhtymä Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keski-
viikkona 5.5.2004 klo 14.00 Kuopiossa yhtiön tiloissa osoit-
teessa Ankkuritie 2, 70460 Kuopio.

YHTIÖKOKOUKSESSA KÄSITELLÄN SEURAAVAT ASIAT:

1. Yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat

Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävä hallituksen ehdotus
osingoksi on 25 prosenttia osakkeen nimellisarvolle eli 0,425
euroa osakkeelta. Ehdotuksen mukaan yhtiökokouksen päät-
tämä osinko on 10.5.2004 Suomen Arvopaperikeskus Oy:n
pitämään yhtiön osakasluetteloon merkittyjen omistajien nos-
tettavissa 17.5.2004 alkaen arvo-osuustilille ilmoitetulta pank-
kitililtä. Niille, jotka eivät ole vielä siirtäneet osakkeitaan arvo-
osuusjärjestelmään, osinko maksetaan siirron jälkeen.

2. Hallituksen ehdotus yhtiöjärjestyksen 8 §:n muuttamiseksi

Hallitus ehdottaa, että yhtiöjärjestyksen hallitusta koskevaa
8 §:ää muutetaan siten, että hallitukseen kuuluu 5–7 jäsentä
nykyisen seitsemän varsinaisen ja kuuden varajäsenen sijasta.

3. Hallituksen ehdotus hallituksen valtuuttamiseksi päättämään osake- pääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous valtuuttaa hallituksen
päättämään osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useam-
malla uusmerkinnällä siten, että uusmerkinnässä voidaan
antaa enintään yhteensä 4 218 545 kappaletta yhtiön 1,70
euron nimellisarvoisia A-osakkeita ja siten korottaa osakepää-
omaa enintään 7 171 526,50 euroa.

Hallitus esittää, että valtuutus sisältää oikeuden poiketa osak-
keenomistajien merkintäetuoikeudesta edellyttäen, että poik-
keamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy,
kuten yrityskauppojen rahoittaminen, yhteistoimintajärjes-
telyt, rahoitus- tai pääomarakenteen vahvistaminen tai kehittäminen tai henkilöstön kannustaminen.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla,
joka on 23.4.2004 merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvo-
paperikeskus Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon, ellei
laista muuta johdu.

ILMOITTAUTUMINEN

Osakkeenomistajan on saadaksesen osallistua yhtiökokoukseen
ilmoittauduttava yhtiölle viimeistään perjantaina 30.4.2004
klo 16.00. Ilmoittautuminen mainittuun määräaikaan mennessä
voi tapahtua joko kirjeitse yhtiön pääkonttoriin osoitteeseen
PL 900, 60060 ATRIA tai puhelimitse (06) 416 8306/Liisa
Liukku tai kirjeitse yhtiön Kuopion konttoriin osoitteeseen
PL 147, 70101 Kuopio tai puhelimitse (017) 156 230/Eija Vuo-
rinne. Kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päät-
tymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ilmoit-
tautumispaikkaan ilmoittautumisajan kuluessa.

OMISTAJALUETTELO

Atria Yhtymä Oyj on siirtynyt arvo-osuusjärjestelmään
10.6.1994, ja yhtiön omistajaluetteloa hoitaa Suomen Arvo-
paperikeskus Oy.

TALOUDELLINEN INFORMAATIO

Atria Yhtymä Oyj julkaisee huhtikuussa vuosikertomuksen sekä
osavuositarkastukset vuosineljänneksittäin 28.4., 18.8. ja
10.11.2004.

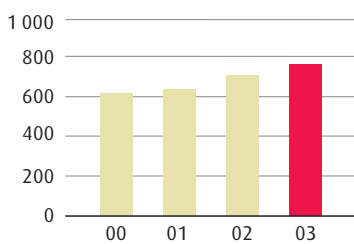
Vuosi 2003 lyhyesti

- Ruotsissa Samfood-liiketoiminta nostettiin voitolliseksi ja yhdistettiin vuoden lopussa Atria Lithells AB:n liiketoimintaan
- Ruotsin tulostaso parani merkittävästi
- Suomen tulostaso pysyi vuoden 2002 tasolla
- Ostettiin Liettuasta lihavalmisteyritys UAB Vilniaus Mesa, jolla on noin 10 prosentin markkinaosuus Liettuan makkaramarkkinoista
- Nurmoon valmistui uusi siipikarjateurastamo ja vanhan teurastamon tiloja on muutettu jatkojalostuksen käyttöön
- Atriasta vuoden 2003 logistiikkayritys
- Syksyllä toteutettiin osakeanti ns. merkintäoikeusantina
- Atria vietti 100-vuotisjuhlaansa

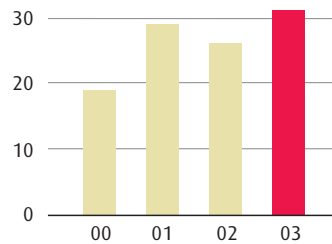
Avainluvut

	2003	2002	2001	2000	1999
Liikevaihto, milj. euroa	765	707	637	616	558
Liikevoitto, milj. euroa	31	26	29	19	17
% liikevaihdosta	4,0	3,6	4,5	3,1	3,0
Tulos ennen satunnaisia eriä, milj. euroa	24	20	24	14	12
% liikevaihdosta	3,1	2,9	3,8	2,2	2,3
Taseen loppusumma, milj. euroa	456	439	372	363	359
Tulos/osake EPS, euroa	0,83	0,89	1,00	0,52	0,54
Osinko/tulos, %	51,5	47,8	42,3	48,5	46,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	9,1	7,9	10,0	6,8	6,6
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,5	7,7	9,2	4,9	5,3
Omavaraisuusaste, %	49,6	43,3	48,7	46,7	46,3

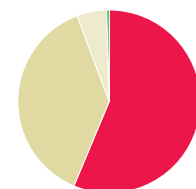
Liikevaihto, milj. euroa

Liikevoitto, milj. euroa

Liikevaihdon jakauma yhtiöittäin, milj. euroa

- Atria Oy (439)
- Lithells AB (296)
- Liha ja Säilyke Oy (41)
- UAB Vilniaus Mesa (3, 1.9.–31.12.2003)

Atria Yhtymä Oyj lyhyesti

Atria Yhtymä Oyj on suomalainen, lihanjalostusta harjoittava, voimakkaasti kansainvälistyvä yritys. Yrityksen toiminnan perusajatuksena on kehittää, valmistaa ja markkinoida asiakkaiden ja kuluttajien tarpeisiin ja suomalaiseen lihanjalostukseen pohjautuen lähinnä lihaa ja lihapohjaisia valmisteita ja ruokia sekä niihin liittyviä palveluja. Atria on Suomen suurin liha-alan yritys ja suurin lihavalmisteiden valmistaja Pohjoismaiden ja Baltian alueella.

Atrian tavoitteena on olla vahva suomalainen liha-alan yritys, joka Suomen lisäksi toimii johtavana yrityksenä lihanjalostuksessa ja ateriaratkaisuissa Itämeren alueella. Tavoitteena on nostaa edelleen raaka-aineen jalostusastetta ja vastata entistä paremmin asiakkaiden ja kuluttajien odotuksiin kotimarkkinoilla Suomessa ja Ruotsissa sekä vientiasiakkaiden keskuudessa. Liettuassa tavoitteena on nostaa UAB Vilniaus Mesan asema asteittain vahvaksi kotimarkkina-alueellaan. Atria-tuotemerkin tuotteet Suomessa on valmistettu sataprosenttisesti suomalaisesta raaka-aineesta.

Suomessa Atria-konserniin kuuluvat Atria Oy ja Liha ja Säilyke Oy, joka on ollut osa konsernia vuodesta 1999. Ruotsissa Atria-konserniin kuuluu Lithells AB, joka puolestaan sisältää Atria Lithells AB:n, Atria Concept AB:n, Nordic Fast

Food AB:n ja Svensk Snabbmat för Storkök AB:n liiketoiminnot. Samfood AB:n liiketoiminnot sulautettiin v. 2003 Atria Lithells AB:n liiketoimintaan.

Atrian toimintaa on viime vuodet leimannut voimakas kansainvälistyminen. Tällä hetkellä Atria tutkii aktiivisesti mahdollisuuksia aloittaa tuotannollinen toiminta Venäjällä.

Asiakaslähtöisyyden kehittäminen ja kuluttajan odotusten entistä parempi ymmärtäminen on yksi tämän hetken Atrian toiminnan kehityskohteita. Kehitystyö on käynnistynyt pilottiluonteisesti n. 15 asiakkaan kanssa. Yhteistyön toimintatavoista sovitaan asiakaskohtaisesti, sopiminen kohdistuu esim. tuotevalikoimaan, toimitustapaan, yhteistyön kehittämiseen. Kokeemukset strategisesta kumppanuudesta ovat olleet yksinomaan myönteisiä.

ATRIAN ARVOT

Atrian tuloksellisuuden ja uudistumiskykyisyyden arvostaminen

– Atrian tavoitteena on edelläkävijän rooli alansa liiketoiminnan tuloksellisuuden kehittäjänä.

Kustannustehokkaan toiminnan arvostaminen

– Tavoitteena on saavuttaa kilpailuylivoimaa ja kustannustehokkuutta kaikissa tarjoomaa muodostavissa toiminnoissa.

Asiakasyhteistyön arvostaminen

– Tavoitteena on asiakaskohtaisesti kehittää Atrian kilpailuylivoimaa toteuttava tarjooma.

Toiminnan verkostomaisuuden arvostaminen

– Tavoitteena on organisoitua asiakkaiden ja liikekumppanien kanssa verkostomaiseen yhteistyömuodostelmaan.

Yksilö- ja yhteistyöosaamisen arvostaminen

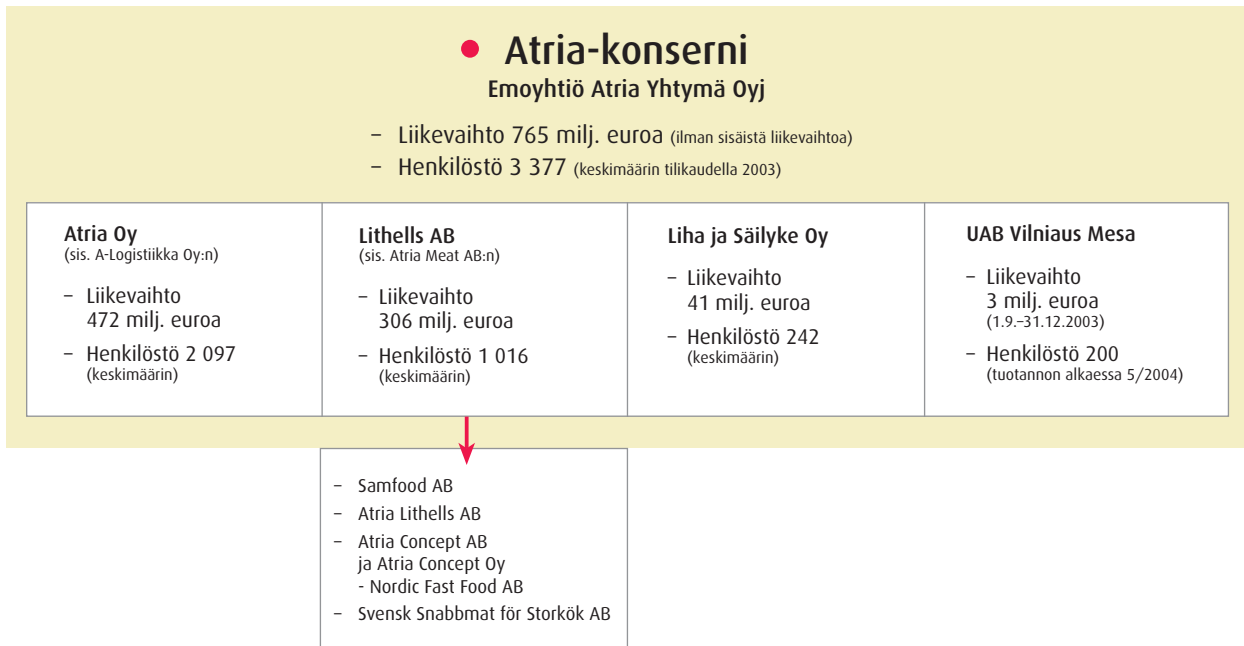
– Tavoitteena on yksilö- ja yhteistyöosaamisen kautta kehittää Atrian osaamisen ylivoimaisuutta.

Atria 100 Nuorta Kokkia -ohjelma kouluttaa uusia huippuosaajia.

Konsernirakenne

Atria-konsernin toiminnot

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Atria kasvoi Pohjoismaiden ja Baltian alueen suurimmaksi lihanjalostajaksi

Vuosi 2003 oli Atrian 100-vuotisjuhlavuosi. Satavuotiaan Atrian toimintaa leimasi kansainvälistyminen ja onnistunut liiketoiminnan kehitys Ruotsissa. Viime kesänä Atria osti Liettuasta Vilnassa toimivan lihanjalostustehtaan, UAB Vilniaus Mesan. Tällä hetkellä Atria-konserni on suurin lihavalmisteiden valmistaja ja markkinoija Pohjoismaiden ja Baltian alueella. Parhaillaan Atria tutkii mahdollisuuksia aloittaa valmistetuotanto läntisessä osassa Venäjää. Markkinat ovat siellä edelleen voimakkaasti kehittymässä ja myös yritysten toimintaedellytykset ovat kehittyneet voimakkaasti.

Kansainvälistyminen leimaa myös kauppaketjujen toimintaa. Yhä enenevässä määrin samat kauppaketjut toimivat useamman maan alueella. Koska lihavalmisteissa kaikissa maissa markkinat ovat suurelta osin paikallisia, se edellyttää myös sitä, että valmistus on pääosin kunkin maan kotimarkkinatoteollisuutta.

Kotimaan liiketoiminnoissa Atria paransi tulostaan lihavalmiste-, valmisruoka- ja siipikarjateollisuudessa. Teurastamoteollisuudessa kannattavuus laski maailmanlaajuisen voimakkaan sianlihan ylituotannon vuoksi.

Atria paransi tulostaan edelliseen vuoteen verrattuna. Parhaaseen tulosparannukseen ylsi Ruotsin liiketoiminnoista vastaava Lithells AB, jossa edellisenä vuonna toteutetun yrityskaupan kautta myös liikevaihdon kasvu oli merkittävä.

Kotimaan liiketoiminnot vahvistuivat

Kotimaan liiketoimintojen ongelmaksi muodostui teurastamoteollisuuden erittäin huono tilanne, johon oli vaikea vaikuttaa maailmanlaajuisen voimakkaan sianlihan ylituotannon vuoksi. Teurastamoteollisuuden kannattavuus muodostui osin tappiolliseksi vientihintojen ja myös kotimaan hintojen laskiessa kannattavuusrajan alapuolelle. Kuitenkin kotimaan muut liiketoiminnot, lihavalmisteteollisuus, valmisruoka- ja siipikarjateollisuus, kykenivät parantamaan tulostaan ja siten myös kotimaan liiketoimintojen tulos muodostui parantuneen loppuvuoden ansiosta edellistä vuotta hieman paremmaksi. Merkittävästi tähän oli vaikuttamassa onnistunut kulujen sopeuttaminen. Suomessa sekä sian- että naudanlihan tuotanto lisääntyi viisi prosenttia, Atrialla käsittelymäärä kasvoi näissä lajeissa yhteensä 7,3 prosenttia.

Vähittäiskaupassa käydään Suomessa tällä hetkellä voimakasta markkinaosuuskilpailua, mikä heijastuu myös voimakkaana hintapaineena teollisuuteen. Atria kykeni kuitenkin säilyttämään vahvan asemansa grillimakaramarkkinoilla, leivänpäällistuosotteissa ja osassa valmisruokaa. Myös siipikarjateollisuus kykeni nostamaan jalostusastettaan ja parantamaan asemaansa markkinoilla.

Siipikarjateollisuudessa Atria teki noin 20 miljoonan euron laajennuksen, mikä nosti merkittävästi tehtaan valmistuskapasiteettia ja mahdollistaa tuotevalikoiman monipuolistamisen ja kehittämisen edelleen kuluttajien vaatimusten mukaisesti.

Tytäryhtiö Liha ja Säilyke Oy:n strategia keskittyä vahvuusalueisiin, salaatteihin, uunipaistettuun valmisruokaan ja välipalapiirakoihin, sekä erikoistua lihavalmistesektorilla kokolihavalmisteisiin, nakkimakkaroihin ja erikoisgrillimakkaroihin toi toivottua tulosta. Yritys jatkoi myönteistä kehitystä. Uusi logistiikkakeskus otetaan käyttöön syksyllä 2004. Investointi mahdollistaa asiakaspalvelun ja lähetystoiminnan joustavan sujumisen asiakastarpeiden muuttumista vastaavasti.

Ruotsin liiketoiminnot 40 prosenttia Atria-konsernin liikevaihdosta

Syksyllä 2002 ostetun Samfood AB:n liiketoiminta sopeutettiin voimakkailla toiminnan muutoksilla yhteen Lithells AB:n toimintojen kanssa ja ostettujen liiketoimintojen kannattavuus kääntyi positiiviseksi jo kevättalvella 2003. Yritysoston tuloksena Lithells AB vastaa lähes neljänneksestä Ruotsin markkinoiden lihavalmistetuotannosta. Vuoden 2003/2004 vaihteessa Samfood AB:n liiketoiminta sulautettiin Atria Lithells AB:hen.

Lithells-konserni koostuu tällä hetkellä lihavalmisteista, valmisruokaa ja kuluttajakäyttöä lihaa tuottavasta Atria Lithells AB:sta, pikaruokatoiminnasta vastaavasta Atria Concept AB:sta ja lähitukkukauppaa harjoittavasta Svensk Snabbmat AB:sta. Lihavalmistetuotanto keskitettiin Örebron lähellä olevaan Sköllerstan tehtaaseen, josta tuli Ruotsin suurin yksittäinen lihavalmistetehdas. Malmössä oleva tehdas erikoistui lähinnä valmisruokaan, leivänpäällisiin ja pekonituotteiden valmistukseen, missä se tekee läheistä yhteistyötä Ruotsissa toimivan Coop Sverige AB:n kanssa.

Pikaruokaliiketoimintaa harjoittavan Atria Concept AB:n tulos muodostui merkittävästi edellistä vuotta paremmaksi. Franchising-periaatteella toimivien lähes 200 Sibylla-katukeittiön lisäksi Samfoodin oston kautta toimintaan tuli mukaan noin 100 Fyrkanten- ja yli 60 Grillköket-yksikköä. Atria Concept AB:lla on tällä hetkellä noin 65 prosentin markkinaosuus Ruotsin ns. katukeittiöliiketoiminnasta. Näiden lisäksi Atria Conceptilla on Sibylla Inside -yksiköitä Ruotsissa 925 kpl, Suomessa 369 kpl ja Tanskassa, Puolassa ja Baltian maissa yhteensä 320 kpl. Liiketoiminta on kasvava ja kannattavaa kaikissa maissa. Atria Conceptilla nähdään olevan edelleen hyvät kasvuedellytykset kodin ulkopuolella tapahtuvan ruokailun edelleen lisääntyessä.

Lähitukkukauppaa harjoittava Svensk Snabbmat AB on Atrian omistusaikana kaikkina vuosina kyennyt parantamaan

tulostaan edellisestä vuodesta, samoin kuin kasvattamaan liikevaihtoaan. Yrityksen avainhenkilöt omistavat yhtiön osakekannasta noin 12 prosenttia. Liiketoiminnan nähdään edelleen kehittyvän myönteisesti.

Ruotsin lihavalmistemarkkinoilla on vielä runsaasti pieniä valmistajia. Kaupan ketjuuntuessa osalla näistä nähdään olevan heikot mahdollisuudet tulevaisuudessa säilyttää markkina-asemansa. Lithells AB:lla uskotaan olevan hyvät mahdollisuudet kehittää edelleen omaa liiketoimintaansa.

Atrian uusi visio tähtää liiketoimintoihin Itämeren ympäristössä

Atrian uusi visio määrittelee tavoitteeksi, että Atria on vahva toimija lihavalmisteissa ja ateriaratkaisuissa Itämeren ympäristössä. Viime kesänä Atria osti Liettuaasta Vilnassa toimivan UAB Saltuvan, jonka nimi muutettiin yrityksen perinteisen tavaramerkin mukaisesti UAB Vilniaus Mesaksi. Yhtiö rakentaa parhaillaan toukokuussa 2004 valmistuvaa uutta tehdasta, mihin yritys on saanut Sapard-rahastolta merkittävän investointiavustuksen. Tavoitteena on nostaa asteittain tällä hetkellä Liettuassa olevaa noin 10 prosentin markkinaosuutta merkittävästi suuremmaksi. Yrityksellä on myös vientiä Latviaan. Atrian tavoite on vahvistaa asteittain asemaansa koko Baltian alueella. Lisäksi Atria tutkii mahdollisuuksia aloittaa valmistetuotanto läntisessä osassa Venäjää. Päätökset mahdollisesta etenemisestä Venäjän markkinoilla tehtäneen vuoden 2004 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Atrian osakeanti onnistui hyvin

Atria toteutti marras–joulukuussa emission, missä Atrian noteerattu A-osakemäärä nousi 5,3 miljoonalla kappaleella. Kokonaisuudessaan Atrian osakemäärä on nyt 21,1 miljoonaa kappaletta. Osakeannista kolmella entisellä osakkeella oli oikeus merkitä yksi uusi A-osake viiden euron hintaan. Kerätyksi rahamääräksi muodostui 26,4 miljoonaa euroa. Atrian osakeanti oli suurin vuonna 2003 toteutettu yleisöanti.

Näkymät vuodelle 2004

Sianlihamarkkinat saavuttivat kansainvälisillä markkinoilla pohjan vuoden 2003 syksyllä. Aallonpohja on siten saavutettu. Vaikka markkinatilanne on vielä vuoden 2004 alkupuoliskolla heikko, uskomme teurastamoteollisuuden kannattavuuden paranevan vuoden 2004 aikana. Tätä on edesauttamassa myös suhteellisen hyvä varastotilanne ja vilkkaasti alkanut kotimarkkinakauppa.

Vähittäiskaupassa käydään Suomessa tällä hetkellä voimakasta markkinaosuuskilpailua. Tämä heijastuu myös voimakkaana ostopaineena teollisuuteen. Tämä ei luonnollisesti luo edellytyksiä merkittäviin myyntihintojen nostoihin. Atrian vahva asema mm. grillimakkaramarkkinoilla, leivänpäälistuotteissa ja osassa valmisruokaa antaa kuitenkin hyvät edellytykset liiketoimintojen kannattavuuden säilymiselle entisellä tasolla.

Suurimmat kasvumahdollisuudet Atria-konsernilla on edelleen Suomen rajojen ulkopuolella. Lithells-konsernilla on hyvät kasvunäkymät kaikissa tytäryhtiöissään. Samoin koko

konsernin tuloksen uskotaan paranevan. Atrian Baltian liiketoiminnot ovat vielä alussa ja niiden koko on vielä suhteellisen pieni. Kuitenkin näiden liiketoimintojen uskotaan kehittyvän asteittain sellaiselle tasolle, että ne tukevat koko konsernin liikevaihdon kasvu- ja tuloskehitystavoitetta.

Kotimaan liiketoiminnasta vastaava Atria Oy on toteuttanut puolentoista viime vuoden aikana mittavan toimintatapamuutoksen organisaatiossa. Tällä hetkellä Atrian toimitusvarmuus ja toimituskykytunnusluvut ovat erittäin korkeat. Atria valittiinkin vuoden 2003 logistiikkayritykseksi.

SEPPO PAATELAINEN

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja Seppo Paatelaiselle myönnettiin vuorineuvoksen arvonimi vuonna 2003.

TOIMIALANÄKYMÄT

Lihan tuotanto ja kulutus jatkoivat kasvuaan Suomessa

Lihan kokonaistuotanto lisääntyi vuonna 2003 lähes edellisvuoden vauhdilla. Neljän prosentin kasvutahti nosti tuotannon peräti 371 miljoonaan kiloon. Viime vuosista poiketen suurinta kasvusysäystä ei kuitenkaan antanut siipikarjanliha, vaan nousu oli peräisin lähinnä sian- ja naudanlihan tuotannosta. Myös kulutus oli kasvussa. Kaiken kaikkiaan tuotanto kasvoi neljä prosenttia ja kulutus kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Myös lihan tuonti lisääntyi 8,5 prosenttia vuoteen 2002 verrattuna. Vienti kasvoi 32,2 prosenttia. Vaikka lihantuotanto määrällisesti kasvoikin vuonna 2003, jäi sen markkinatuotto

kuitenkin edellisvuotta pienemmäksi alhaisempien lihahintojen vuoksi.

Heikko markkinatilanne koetteli eniten sianlihan hintaa. Sen keskimääräinen tuottajahinta laski 16 prosenttia vuodesta 2002. Tästä huolimatta sianlihantuotanto oli edelleen vahvassa nousussa, tuotantomäärä kasvoi viisi prosenttia 193 miljoonaan kiloon. Sianlihan kulutus kasvoi kolme prosenttia. Sianlihan tuonti pieneni yhden prosentin ja suomalaisen sianlihan vienti lisääntyi 32,7 prosentilla edellisvuoteen verrattuna. Atrian hankinta kasvoi seitsemän prosenttia.

Vuonna 2003 naudanlihan tuotanto kasvoi viisi prosenttia. Naudanlihassa on edellisen kerran ylitetty viime vuoden tuotannon taso (94 miljoonaa kiloa) seitsemän vuotta sitten. Naudanlihantuotannon lisäyksen taustalla ovat nuoren naudan suuri teuraspainon nousu ja tehokkaamman kolmivaihekasvatuksen yleistyminen. Naudanlihan kulutus kasvoi kolme prosenttia, kokonaisuudessaan kulutus oli 93,9 miljoonaa kiloa. Tuonti pysyi samana edellisvuoteen verrattuna, mutta vienti lähes kaksinkertaistui. Naudanlihan tuottajahinnassa ei ollut vuoden 2002 kaltaista romahdusta, hinnat laskivat pari prosenttia.

Atrian käsittelemät lihamäärät

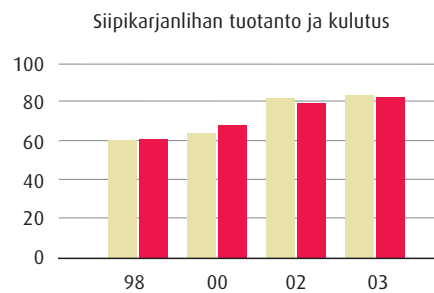
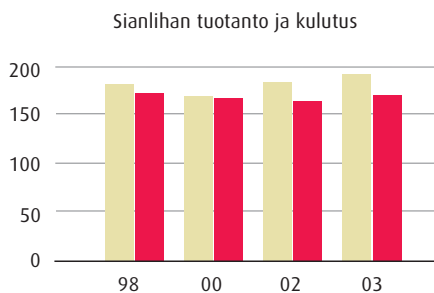
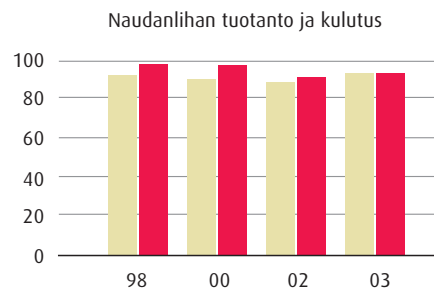
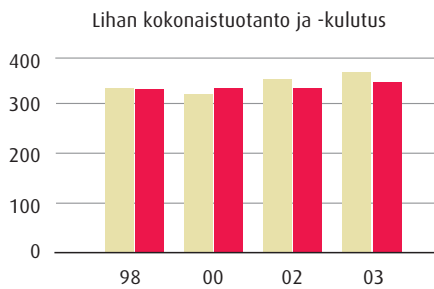
(tkg)	2003	2002
Sika	60 722,1	56 662,5
Nauta	33 337,7	31 052,9
Siipikarja	28 679,0	28 192,3
Yhteensä	122 738,8	115 907,7

Siipikarjanlihan tuotanto jäi niukasti edellisvuotta korkeammalle tasolle, tuotanto kasvoi yhden prosentin 83,7 miljoonaan kiloon. Siipikarjanlihan kulutus kasvoi kaiken kaikkiaan kolme prosenttia vuoteen 2002 verrattuna. Broilerinlihan tuotanto laski niukasti edellisvuodesta, sen sijaan kalkkunalihan tuotanto kasvoi 18 prosenttia 14,3 miljoonaan kiloon. Broilerin lihan kulutus kasvoi kaksi prosenttia ja kalkkunalihan kulutus kasvoi 13 prosenttia. Siipikarjanlihan tuottajahinnan vuodesta 1995 alkaen jatkunut noususuuntaus katkesi viime vuonna. Siipikarjanlihan tuottajahintaan kohdistunut runsaan prosentin lasku oli peräisin broilerista.

Lihan tuotanto ja kulutus, milj. kg

● Tuotanto ● Kulutus

TYTÄRYHTIÖT

Atria Oy säilytti vahvan asemansa kiristyneillä markkinoilla

Vuoden 2003 markkinoita heikensi sianlihan voimakas ylituotanto ja siitä seurannut alhainen hintataso. Maailmanlaajuinen ylitarjonta laski valmisteiden hintoja myös Suomessa. Hintakilpailun aikana Atrian maltillinen suhtautuminen hinnanalennuksiin piti yrityksen kannattavuuden hyvällä tasolla markkinaosuuden silti heikentymättä.

Myynti kehittyi hyvin Atrialle tärkeissä tuoteryhmissä: liha- valmisteissa, valmisruoassa ja siipikarjatuotteissa. Hintapai-

neista huolimatta Atrian vahva asema muun muassa grillimakaroissa ja leikkeleissä säilyi. Jo edellisenä vuonna toteutettu leivänpäällisten pakkaus uudistus auttoi yritystä säilyttämään markkinajohtajuuden leivänpäällistuotteissa. Ohuen ohuiden kokolihatuotteiden markkinat jatkoivat kasvuaan. Kovin kilpailu oli valmisruoissa, jossa Atrian markkinaosuus hieman laski. Atrialle tärkeän grillausesongin myöhäisen alkamisajan kohdan takia muun muassa grillisalaattien myynti laski.

Vuoden aikana yritys lanseerasi entistä suurempien ja laadukkaampien mikroannosten sarjan, muuten tuoteuutuudet keskittyivät olemassa olevien tuoteryhmien täydennyksiin uusilla pakkaus- ja makuvaihtoehdoilla. Atria panosti entistä voimakkaammin kärkituotteisiin, jotka ovat markkinajohtajia segmenteissään ja joiden tuotantovolyymit ovat suuria. Atria jatkoi markkinointistrategiansa mukaisesti päätuotemerkkien (Atria, Chick, Duke's) vahvistamista. Markkinointipanostusten ansiosta Atrian tuotemerkkien tunnettuus kuluttajien parissa nousi entisestään.

Vuoden 2003 aikana Lihalinja ja Kuluttajakakattu liha -organisaatiot yhdistettiin Lihateollisuus-yksiköksi. Samoin Lihavalmisteiden ja Valmisruokateollisuuden organisaatiot yhdistettiin Valmisteteollisuudeksi. Chick-siipikarjaysikkö jatkaa ennaltaan omana yksikkönään. Tavoitteena on parantaa toiminnan prosessimaista ohjausta, kehitystä ja kustannustehokkuutta.

Atria vietti 100-vuotisjuhliansa järjestämällä sidosryhmi- leen monia erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia. Esimerkiksi tammikuussa Finlandia-talossa järjestettiin Suomalainen ruokahetki -seminaari ja kesäkuussa kuluttajille järjestettiin pallogrillauksen SM-kisat. Koko vuoden tapahtumina ammatilaisista valittiin 100 kokkia Atria 100 Nuorta Kokkia -koulutus-

Pallogrillauksen Suomen Mestari vuonna 2003 on helsinkiläinen Tapu Haro.

ohjelmaan ja kahdeksan Atria-mestaria kiersi myymälöissä kautta maan.

LIHATEOLLISUUS

Atria oli vuonna 2003 edelleen suurin suomalaisen lihan käsittelijä. Sianlihan heikko maailmanlaajuinen markkinatilanne laski hintoja merkittävästi, mikä vaikutti negatiivisesti myös naudanlihan hintaan. Lihateollisuuden marginaalit pienenivät ja tuottajahinnat laskivat. BSE-tautitilanne ei enää vaikuttanut markkinoihin eikä kuluttajakäyttäytymiseen, tosin BSE-määräykset aiheuttavat pysyviä lisäkustannuksia naudanlihan prosessoinnissa.

Vuoden 2003 aikana kuluttajapakatun lihan myynti kasvoi ensimmäistä kertaa suuremmaksi kuin palvelulihana myytävän tuoreen lihan myynti. Atrian markkinaosuus tuoteryhmässä oli 21 prosenttia. Kuluttajat arvostavat pakattujen tuotteiden korkeaa laatua ja helppokäyttöisyyttä.

Sian- ja naudanliha

Kokonaisuudessaan Atrian käsittelemä lihamäärä kasvoi 7,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Käsitellyn naudanlihan määrä kasvoi 7,5 prosenttia, sianlihan määrä 7,2 prosenttia.

Sianlihan heikko maailmanlaajuinen markkinatilanne laski hintoja merkittävästi vuoden 2003 aikana. Tuottajahinnat laskivat ja lihan jalostuspalkkiot pienenivät. Hintojen lasku pysähtyi syksyllä ja orastavia merkkejä hintojen noususta nähtiin loppuvuonna. Sianlihan tuotantomäärät jatkoivat kasvuaan, samoin kuin Atrian käsittelemän sianlihan määrä.

Sianlihan tuonti Suomeen kasvoi ja Atrian vienti vaikutui, mutta jatkui lähialueille mm. Ruotsiin, Norjaan ja Venäjälle. Perinteisesti vahvat vientikohteet Japani ja Korea olivat merkittäviä markkina-alueita Atrialle myös kuluneena vuonna.

Naudanlihan kulutus Suomessa säilyi edellisen vuoden tasolla. Sianlihan hintatason voimakas lasku heijastui negatiivisesti myös naudanlihan hintaan. Sen sijaan vuoden 2002 aikana markkinoita häirinnyt BSE-tautitilanne ei enää vaikuttanut markkinoihin ja kuluttajakäyttäytymiseen kuluneena vuonna. Naudanlihan käsittelyssä noudatetaan jatkossakin tarkennettuja käsittelymenetelmiä ja tarkastuskäytäntöjä uusien tautitaustusten ehkäisemiseksi. EU-alueella naudanlihan kysyntä säilyi ennallaan.

Vuosi 2004

Sian- ja naudanlihan osalta vuosi vaihtui edelleen vaikeissa merkeissä, vaikkakin sianlihan hinnanlasku pysähtyi syksyllä ja kääntyi jopa lievään nousuun. EU:n päätös maksaa sianlihan vientitukea helpottaa ylitarjonnan hallintaa, ja samalla EU pyrkii vakauttamaan sianlihan markkinatilannetta erilaisilla toimenpiteillä.

Naudanlihan kulutuksen kasvun odotetaan jatkuvan EU-alueella edelleen vuonna 2004. Suomessa kulutustason uskotaan nousevan lievästi.

Kuluttajapakattu liha

Tuoteryhmä jakautuu sianlihaan, naudanlihaan sekä jauheliha-tuotteisiin. Kuluttajapakatun lihan markkina-arvo vuonna 2003 oli noin 220 miljoonaa euroa. Markkinat kasvoivat 12,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Kuluttajapakatuista tuotteista suurin ryhmä on erilaiset jauhelihatuotteet, joiden myynti kasvaa kaupan itsensä pakkaaman jauhelihan osuuden pienentyessä.

Kokonaisuutena Atrian markkinaosuus kuluttajapakatun lihan tuoteryhmässä oli 21 prosenttia. Jauheliha- ja sianliha-tuotteissa Atria on markkinajohtaja. Myös kuluttajapakatuissa naudanlihatuotteissa Atrialla on merkittävä asema.

Vuoden 2003 alkupuolella kuluttajapakatun lihan myynti kasvoi ensimmäistä kertaa suuremmaksi kuin palvelulihana myytävän tuoreen lihan myynti. Kaupan itsensä pakkaaman lihan osuus laskee teollisuuden pakkaaman osuuden kasvaessa.

Kuluttajapakatun jauhelihan tarjonta ja hinta vaihtelivat voimakkaasti vuoden aikana. Edellisvuosien tapaan kesäkaudella tärkeässä asemassa olivat sianlihaphojaiset tuotteet, tuotesegmentti, jossa Atria säilytti vahvan markkina-asemansa. Muiden tuotteiden myynti jakautui tasaisemmin vuoden aikana.

Kuluttajat arvostavat teollisuuden pakkaamassa lihassa tuotteiden korkeaa laatua ja helppokäyttöisyyttä. Erilaisiin käyttötarkoituksiin on helppo valita oikeanlainen tuote selkeiden pakkausten ja ohjeiden avulla.

Vuosi 2004

Vuoden 2003 aikana kuluttajapakatun lihan myynti kasvoi ensimmäistä kertaa suuremmaksi kuin palvelulihana myytävän tuoreen lihan myynti. Kulutuksen kasvu jatkuu myös kuluvana vuonna.

Atria-konsernin kokonaismarkkinaosuus ja markkinaosuudet tuoteryhmittäin arvossa mitattuna 2003, Suomessa

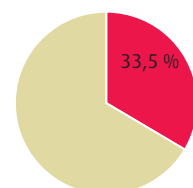
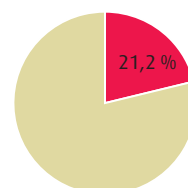
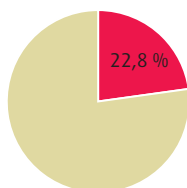
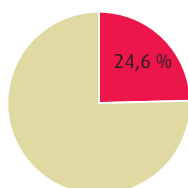
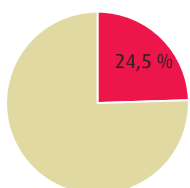
Kokonaismarkkinaosuus

Lihavalmisteet

Valmisruoka

Kuluttajapakattu liha

Siipikarja

TYTÄRYHTIÖT

Atria jatkaa kuluttajapakatun lihan tuotekehitystä entistä helppokäyttöisempien ja monipuolisempien tuotteiden lanseeraamiseksi markkinoille.

VALMISTETEOLLISUUS

Lihavalmisteiden ja valmisruokateollisuuden organisaatiot yhdistettiin valmisteteollisuudeksi. Tavoitteena on parantaa toiminnan prosessimaista ohjausta, kehitystä ja kustannustehokkuutta.

Lihavalmisteet

Uudelleen suljettavat leikkelepakkaukset jatkoivat Atrian aseman vahvistamista markkinoilla myös leikkelemakkaroiden tuoteryhmässä ja vahvistivat osaltaan suuntausta, jossa kuluttajat ostavat leivänpäällistuotteet entistä useammin kuluttajapakauksissa palvelumyynnin sijasta. Uudelleen suljettavien viipalerasioiden ansiosta Atria nousi leikkelemakkaraviipaleiden markkinajohtajaksi runsaan 21 prosentin markkinaosuudella. Lihavalmisteissa kulutuksen kasvu suuntautui vuonna 2003 edelleen lihapitoisempiin tuotteisiin. Kesän grillausongissa A-luokan grillimakkaroiden tuoteryhmässä Atria Wilhelm säilytti edelleen asemansa ja oli segmentin ykkönen yli 38 prosentin markkinaosuudella. Atria säilytti lisäksi kesällä selkeän markkinajohtajan aseman koko grillimakkaratuoteryhmässä 42 prosentin markkinaosuudella.

Vuosi 2004

Lihavalmisteiden osalta kulutuksen ja markkinoiden suunnan odotetaan pysyvän samansuuntaisena. Leivänpäällistuotteissa kulutus siirtyy edelleen tankotuotteista kuluttajapakattuihin tuotteisiin ja lihaisempien A-luokan tuotteiden kulutuksen kasvu jatkuu.

Valmisruoka

Uudistettujen isojen mikroaterioiden lanseeraus syksyllä 2003 onnistui odotusten mukaisesti. Uudistuksen yhteydessä tuotteiden makuun ja tuotevalikoimaan sekä pakkausten ulko-

asuun ja niissä olevan tuotetiedon selkeyteen kiinnitettiin erityistä huomiota. Kuluttajat käyttävät mikroaterioita ennen kaikkea arkipäivän ruokailuhetkissä ja siksi Atrian uudistetussa mikroateriasarjassa on runsaasti perinteisiä, suomalaisia ruokaannoksia. Atrian mikroateriasarja on vuoden 2003 aikana saavuttanut hyvin markkinaosuutta, markkinaosuus on 29,6 prosenttia.

Valmisteteollisuudessa on jatkettu järjestelmällistä asiakas- ja kuluttajatiedon hyväksikäyttöä tuotekehityksen ja tuotelaan- seerausten päätöksenteon tukena. Valmisruokien tuotekehityksessä vastataan kuluttajien odotuksiin tuomalla markkinoille uutuusia kasvaviin alatuoteryhmiin ja kehittämällä perinteisten tuotteiden makua ja pakkauksia.

Valmisruokatuoteryhmän kokonaismarkkinan kasvu on noin 5,7 prosenttia. Voimakkaimmin kasvavia alatuoteryhmiä ovat valmiit salaatit ja mikroruoat ja nämä alatuoteryhmät ovat myös Atrian valmisruoan painopistealueita ohukaisten lisäksi. Pikaruokapuolella välipalatuotteiden alatuoteryhmä kasvaa yli 5,6 prosentin vauhtia.

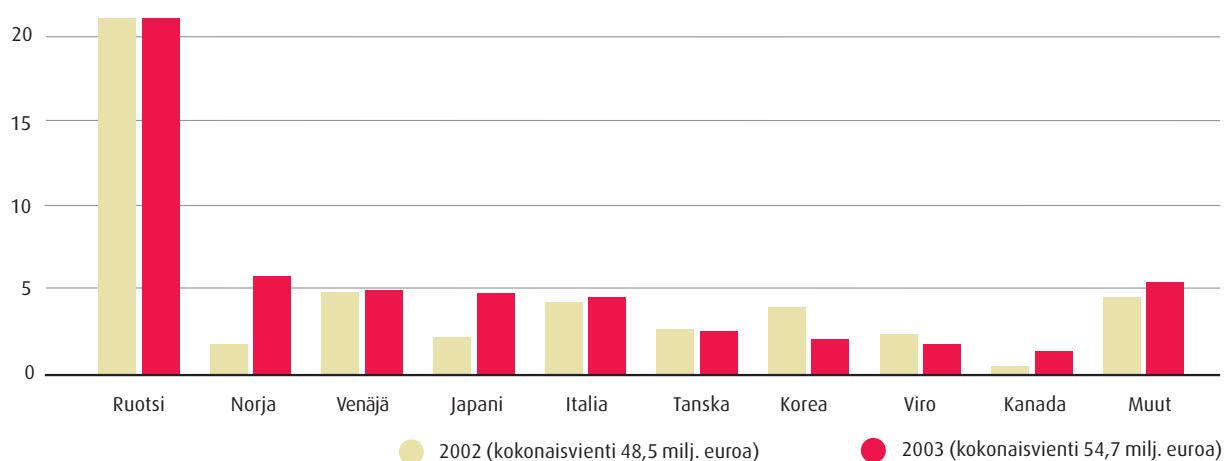
Pizzan tuotanto ulkoistettiin 1.9.2003 alkaen Jämsän Elonen Oy:lle. Ulkoistamisen tarkoituksena on yhdistää Atrian pizzeriaan liittyvä valmisruokaosaaminen ja Jämsän Elosen leipomo-osaaminen. Yhteistyöosapuolet odottavat saavuttavansa merkittävää lisäarvoa tuotekehityksen ja tuotannon osaamisen alueella.

Atrian grillisalaatit saavuttivat kesän grillausongissa markkinajohtajan aseman ja tämä vahvistaa Atrian asemaa monipuolisena tavarantoimittajana kesäkaudella.

Vuosi 2004

Valmisruokainvestoinnit kohdennetaan painopiste- ja kasvualueille ja kasvua haetaan edelleen kannattavasti. Tämä edellyttää kuluttajatiedon järjestelmällistä hyödyntämistä, asiakasosaamisen parantamista ja tuotekehitykseen panostamista. Kumppanuusverkostoa kehitetään edelleen. Atrian valmisruoka pyrkii edelleen vahvistamaan asemaansa myös toisella kotimarkkina-alueella Ruotsissa, jossa sillä on hyvä jalansija jo mm. ohukaisten tuoteryhmässä. Atria on ohukaisissa Ruotsin markkinajohtaja.

Vienti, milj. euroa

SIIPIKARJATEOLLISUUS

Chick-siipikarjayksikön laajennusosan ylösajo tuotantokäyttöön tapahtui suunnitelmien mukaan vuoden 2003 aikana. Atrian markkinaosuudet sekä broileri- että kalkkunatuotteissa säilyivät edellivuoden korkealla tasolla. Molempien tuoteryhmien kysyntä jatkoi kasvuaan.

Siipikarjan kulutuksen kasvu jatkui vuoden 2003 aikana (4,6 prosenttia), joskin maltillisemmin kuin edellisenä vuonna (13,7 prosenttia). Asiakslähtöisten kuluttajapakattujen siipikarjatuotteiden kulutus koko markkinoista on myös jatkanut kasvuaan. Kalkkunanlihan kulutuksen kasvu (13 prosenttia) oli edelleen selvästi broilerin kulutuksen kasvua nopeampaa. Jo aikaisempina vuosina havaittu kuluttajattomuuden muutos myös tältä osin jatkui vuoden aikana.

Atrian markkinaosuus siipikarjatuotteissa on säilynyt korkealla tasolla. Atrian broilerituotteilla on yli 33,9 prosentin markkinaosuus ja kalkkunatuotteissa Atria on markkinajohtaja 32,6 prosentin markkinaosuudella (vuonna 2002 31,2 prosenttia).

Kuluttajat haluavat entistä nopeampaa ja helpommin valmistettavaa ruokaa. Lisäksi kuluttajat arvostavat tuotteissa hyvää makua ja keveyttä. Broileri- ja kalkkunatuotteiden tuoteryhmässä luuttomien tuotteiden, kuten suikaleiden ja pihvien, osuus on kasvanut selvästi. Chick-tuotteet on kehitetty vastaamaan kuluttajien muuttuviin tarpeisiin. Muista Pohjoismaista poiketen Suomessa kuluttajat ovat tottuneet käyttämään tuoretuotteita pakasteiden sijaan. Atrian Chick-tuotteistossa on tarjolla runsaasti sekä marinoituja suikaleita tai pihvejä että marinoimattomia tuotteita.

Chick-siipikarjayksikkö investoi merkittävästi broilerituotannon laajentamiseen vuonna 2003. Lisäämällä kapasiteettia ja uudistamalla teknologiaa Atria kykenee entistä paremmin vastamaan asiakkaiden ja kuluttajien odotuksiin. Uusi broileriteurastamo käynnistyi keväällä ja siihen liitettiin paloittelu- ja leikkuuosasto syksyllä. Investoinnin myötä siipikarjayksikön kapasiteetti nousi merkittävästi ja kustannustehokkuus parani. Lisäksi moderni tekniikka parantaa entisestään liharaaka-

aineen tuotelaatua ja tuotteiden tuoteturvallisuutta. Tuotantoteknologia soveltuu myös paremmin kysyntää kasvattaville luuttomille tuotteille.

Vuosi 2004

Siipikarjatuotteiden kulutuksen uskotaan jatkavan kasvuaan myös vuonna 2004. Suomessa siipikarjanlihan kulutus henkilöä kohti on edelleen EU:n keskikulutusta alhaisempi. EU:ssa siipikarjanlihaa kulutetaan keskimäärin 23 kiloa henkilöä kohti, kun Suomessa vastaava kulutus on noin 15 kiloa henkilöä kohti vuodessa.

Vähärasvaisina tuotteina sekä broileri- että kalkkunatuotteiden imago on hyvä terveysarvojen painoutuessa yhä enemmän. Kalkkunatuotteiden tunnettuus on kuitenkin vielä suhteellisen alhainen, mikä luo kasvupotentiaalia pitkälle tulevaisuuteen. Broilerituotteita käytetään tasaisesti läpi vuoden, kalkkunatuotteiden kulutus painottuu yhä juhlapyyhiin.

Vuoden 2003 aikana täysimittaiseen tuotantoon otetut uudet tuotantolinjat antavat mahdollisuuksia kehittää siipikarjatuotteita yhä asiakaslähtoisemmiksi. Luuttomien tuotteiden osuuden uskotaan jatkavan kasvuaan. Uusien tuotantolinjojen joustavuus kysynnän muutoksiin on selvästi parempi kuin vanhalla tuotantoteknologialla. Uusilla tuotelinjoilla siipikarjatuotteet käsitellään täysin erillään muusta tuotannosta jo vastaanotosta lähtien. Täten ne turvaavat entisestäänkin korkealaatuisemmat tuotteet tuoteturvallisuuden parantuessa.

TYTÄRYHTIÖT

Lithells AB

Lithells AB:n tulos kehittyi myönteisesti ja saavutti budjetoidun tason.

Talouden yleinen elpyminen Ruotsissa oli heikkoa, ja BKT:n kasvun arvioidaan jääneen noin 1,5 prosenttiin. Vuoden aikana tehdyt lukuisat paikalliset päätökset korottaa kunnallisverotusta, kasvanut työttömyys ja useat vuoden aikana annetut ja toteutetut irtisanomis- ja lomautusvaroitukset sekä heikensivät kuluttajien ostovoimaa että alensivat kuluttajien luottamusta talouteen.

Elintarvikkeiden markkinatilanne oli Ruotsin päivittäistavarakaupassa melko vakaa, vaikka saksalaisen Lidlin toiminnan alkaminen syksyllä aiheutti voimakkaita hintapaineita. Päivittäistavarakaupassa Private Label -tuotteiden myynti kasvoi vuositasolla 25 prosenttia. Vastaava kasvu merkkitarvojen osalta jäi kahteen prosenttiin.

Suurkeittiö- ja ravintolamarkkinat supistuivat voimakkaasti, ja myynti jäi vuositasolla noin viisi prosenttia alle edellisvuoden. Kuluttajien heikentynyt tulevaisuudenusko ja lisääntynyt työttömyys vähensivät ulkona syömistä. Vähentynyt kysyntä aiheutti kovassa kilpailutilanteessa hintapaineita.

Elintarvikeyritysten suhdanneodotukset säilyivät heikosti kielteisinä. Edulliset raaka-aineet paransivat lihanjalostusteollisuuden tuloksetekokykyä, vaikka raaka-aineiden hinnat kääntyivätkin nousuun loppuvuoden aikana. Lihanjalostusteollisuuden rakenne joutui koveneviin paineisiin vuoden aikana: asiakkaat keskittivät ostojaan entistä enemmän yhä harvemmille toimittajille ja rakensivat vahvempia valtakunnallisia valikoimia. Monien suurtenkin lihanjalostusyritysten tulokset olivat huonolla tasolla.

Lithellsin koko vuoden tulos ennen veroja oli 8,4 milj. euroa (3,5 milj. euroa vuonna 2002). Liikevaihto kasvoi 296,2 milj. euroon (243,4 milj. euroa vuonna 2002).

Valmisteteollisuus (Atria Lithells AB ja Samfood AB)

Lithellsin valmisteteollisuuden määrät kasvoivat voimakkaasti sekä vähittäiskaupassa että suurkeittiö-sektorilla. Vahvan kasvun taustalla olivat Samfood-kaupan yhteydessä syyskuussa 2002 ostetut uudet liiketoiminnot.

Valmisteteollisuus kasvoi vähittäiskaupassa sekä Samfood-kaupan että vahvan orgaanisen kasvun tuloksena. Ruotsin vähittäiskaupamarkkinoiden arvo kasvoi kokonaisuudessaan vuoden aikana vain 2,5 prosenttia. Valmisteteollisuuden markkinaosuudet kasvoivat kaikissa tuoteryhmissä.

Suurkeittiösektorilla markkinat alenivat viisi prosenttia ja valmisteteollisuuden orgaaninen kasvu jäi suurkeittiömarkkinoilla lievästi negatiiviseksi. Lithellsin valmisteteollisuuden markkina-asema säilyi kuitenkin heikkenevillä markkinoilla vahvana ja vahvistui edelleen Samfood-liiketoimintojen oston ansiosta kaikissa tuoteryhmissä.

Valmisteteollisuudessa toteutettiin voimakas keskittyminen Lithells-tavaramerkkiin. Samfood-kaupan yhteydessä ostetut ja

paikallisilla tavaramerkeillä markkinoidut tuotteet siirtyivät Lithells-tavaramerkin alle. Asiakkaat ottivat muutoksen myönteisesti vastaan, ja Lithells-tavaramerkin asema markkinoilla vahvistui.

Asiakkaiden tyytyväisyys valmisteteollisuuden toimintaan vahvistui tutkimusten mukaan molemmilla sektoreilla (vähittäiskauppa- ja suurkeittiösektori).

Valmisteteollisuuden tuotantorakennetta rationalisoitiin voimakkaasti. Malmön Hamnenin tehtaan tuotanto siirrettiin kokonaisuudessaan Malmön Fosien tehtaalte. Malmön Fosien tehtaan kuluttajapakatun lihan tuotanto keskitettiin Tukholman Årstan tehtaalte. Kaikki kolme Lithellsin valmisteteollisuuden tehdasta Sköllerstassa, Malmössa ja Tukholmassa erikoistuvat omiin tuoteryhmiinsä ja niiden tehokkuus on hyvä. Vuoden aikana panostettiin mm. investoimalla tuotantolinjojen tuottavuuden nostamiseen.

Valmisteteollisuus panostaa edelleen voimakkaasti toimintakyvyn ja -varmuuden parantamiseen sekä asiakaspalveluun. Katsauskauden lopussa myynti- ja asiakaspalvelu organisoitiin uudelleen asiakaskohtaisesti.

Valmisteteollisuus oli katsauskauden ajan organisoitu kahden juridiseen yksikköön, Atria Lithells AB:hen ja Samfood AB:hen. Tarkoitus oli mahdollistaa ostettujen Samfood-liiketoimintojen tuloseuranta ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden aikana. Kun Samfood-liiketoimintojen tervehdyttäminen saatiin katsauskauden päätökseen ja asetetut tavoitteet saavutettiin, kävi tarpeettomaksi jatkaa toimintaa kahdessa juridisessä yksikössä. Siksi Samfood-liiketoiminnot yhdistettiin katsauskauden lopussa, ja valmisteteollisuus toimii jatkossa kokonaisuudessaan Atria Lithells AB:ssa.

Valmisteteollisuuden tuloskehitys oli voimakkaasti positiivinen.

Atria Concept AB

Ruotsin pikaruokamarkkinoiden arvo laski katsausvuoden aikana 2–3 prosentilla.

Atria Conceptin toiminta koostuu Sibylla Inside -liiketoiminnasta ja Nordic Fast Food AB:ssa (entinen Allybis Marknadsföring AB) toimivasta liiketoiminnasta. Nordic Fast Food AB:n omistavat Atria Concept AB (51 %) ja katukeittiöitä pitävät franchise-yrittäjät (49 %).

Atria Concept AB teki runsaasti uusia Sibylla Inside -sopimuksia eri tyyppisten liikennemyymäläketjujen kanssa, ja Sibylla Inside -yksiköiden määrä kasvoi 17 prosenttia. Yksiköitä oli katsausvuoden lopussa yhteensä 1 614, joista 925 Ruotsissa, 369 Suomessa, 165 Baltiassa ja 155 Puolassa. Sibylla Inside -liiketoiminta kehittyi erittäin myönteisesti kaikilla markkina-alueilla.

Nordic Fast Food AB vahvistui asemaansa Ruotsin markkinoilla. Ruotsissa Nordic Fast Food AB:n toimintoihin liitettiin Samfood-liiketoiminnan oston yhteydessä hankitut Fyrkantent-

ja Sammy's-katukeittiökonseptit. Ostettuja konsepteja kehitettiin osana Nordic Fast Food AB:n konseptitarjontaa. Vuoden aikana tarjontaa selkeytettiin keskittymällä Sibylla-, Fyrkanten- ja Grillköket-konsepteihin. Katsausvuoden lopussa Sibylla-katukeittiöitä oli lähes 200, Fyrkanten-katukeittiöitä noin 100 ja Grillköket-katukeittiöitä yli 60. Nordic Fast Food AB on markkinajohtaja Ruotsissa.

Atria Concept AB saattoi katsausvuoden aikana päätökseen vuonna 2002 aloitetun liiketoimintojen selkeyttämisen, uudelleenorganisoinnin ja karsimisen. Atria Concept AB:n tuloskehitys oli erittäin myönteinen.

Svensk Snabbmat AB

Suurkeittiötukuliiketoimintaa harjoittavan Svensk Snabbmat AB:n liikevaihto kasvoi 2,5 prosenttia vaikeilla markkinoilla, jotka kutistuivat viisi prosenttia. Liikevaihto oli 124,5 milj. euroa (121,4 milj. euroa vuonna 2002).

Svensk Snabbmat AB kasvatti edelleen markkinaosuuttaan vaikeassa markkinatilanteessa. Svensk Snabbmat AB jatkoi hyvää tuloskehitystään.

Atria tehosti toimintaansa Ruotsissa

Lithells-konsernin katsausvuotta hallitsivat Atria Lithells AB:n, Samfood AB:n ja Atria Concept AB:n osalta voimakkaat rationalisointi- ja saneeraustoimenpiteet, joiden tavoitteena oli nostaa syyskuussa 2002 ostettu tappiollinen Samfood-liiketoiminta voitolliseksi.

Kaikki toiminnot kattanut laaja toimenpidesuunnitelma toteutettiin ja saatettiin käytännössä päätökseen katsausvuoden aikana ja sille asetetut tavoitteet saavutettiin. Ostetut liiketoiminnot saatiin nostettua nopeasti kannattaviksi. Näin saavutettiin terve ja vahva pohja, jolle tuleva liiketoiminnan kehittäminen voidaan rakentaa.

Näkymät vuodelle 2004

Vuoden 2004 näkymät ovat heikosti myönteiset, mutta toimintaympäristössä on useita epävarmuustekijöitä.

Kuluttajien luottamus oman taloutensa kehittymiseen on heikko. Suurimmat vaikutukset tällä on suurkeittiö- ja ravintolasektorilla. Markkinakasvun odotetaan jatkuvan päivittäistavarakaupassa viime vuoden tasolla, mutta suurkeittiömarkkinoiden heikon kehityksen odotetaan jatkuvan ainakin ensimmäisen vuosipuoliskon ajan.

Raaka-ainehintojen odotetaan nousevan voimakkaasti jo ensimmäisen vuosineljänneksen aikana pääasiassa EU:n toteuttamien tukitoimenpiteiden johdosta. Epävarmuutta raaka-ainehintoihin aiheuttavat myös eläinsairaudet.

Elintarvikkeiden hintapaineet tulevat olemaan kovat. Halpaketjujen laajeneminen ja keskinäinen kilpailu sekä kaupan omat Private Label -tuotteet lisäävät kuluttajien hintatietoisuutta. Teollisuuden välinen kilpailu kovenee tässä markkinatilanteessa ja toimialalla tulee tapahtumaan rakennemuutoksia ja keskittymistä. Tätä kehitystä tukee myös asiakkaiden ostojen keskittyminen entistä harvemmille toimittajille.

Uusien lähellä Ruotsia sijaitsevien EU-maiden alhainen palkkataso aiheuttaa lisääntyvää hintakilpailua, vaikka sen ei odoteta olevan voimakasta vielä vuoden 2004 aikana. Suurin uhka on Private Label -tuotteiden valmistuksen osittainen siirtyminen Baltian maihin tai Puolaan.

Lithells-konsernin tuloskehityksen odotetaan jatkuvan myönteisenä myös vuonna 2004.

Lithells AB

Tuloslaskelma (milj. euroa)	2003	2002
Liikevaihto	296,2	243,4
Kulut	281,1	235,0
Poistot	5,6	4,1
Liikevoitto	9,5	4,3

Tase (milj. euroa)	2003		2003
VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat	48,3	Osakepääoma	2,1
Vaihto-omaisuus	17,7	Muu oma pääoma	30,4
Saamiset	34,7	Pitkäaikaiset velat	30,2
Rahat	4,0	Lyhytaikaiset velat	42,0
Yhteensä	104,7	Yhteensä	104,7

TYTÄRYHTIÖT

Liha ja Säilyke Oy

Liha ja Säilyke Oy:n toimintastrategia painottuu edelleen kuluttaja- ja asiakaslähtöisyyteen, toiminnan joustavuuteen ja kustannustehokkuuteen.

Vuonna 2003 toiminta kehittyi suunnitellusti. Liikevaihto kasvoi 1,6 prosenttia 40,8 miljoonaan euroon. Kauden tulos oli tavoitteiden mukainen. Valittu strategia keskittyä vahvuusalueisiin, salaatteihin, uunipaistettuun valmisruokaan ja välipalapiirakoihin, sekä erikoistua lihavalmistesektorilla kokolihavalmisteisiin, nakkimakkaroihin ja erikoisgrillimakkaroihin to myös toivottua tulosta. Omalla Forssan®-tuotemerkillä myytävien salaattien markkinaosuus nousi 30 prosenttiin. Lisäksi yritys valmistaa salaatteja kaupan omilla merkeillä.

Tuotekehitys perustuu toisaalta elintarvikkeiden kulutuksessa tapahtuviin tai ennustettuihin muutostrendeihin ja toisaalta asiakkaiden esittämiin toivomuksiin. Markkinoille tuodut uudet perunapohjaiset aterialisäkkeet, kermaperunat, valkosipuliperunat ja vastaavat tuotteet, saivat hyvän vastaanoton markkinoilla. Merkittävä tuoteuudistus oli luonnonkuorinakit. Entistä lihakkaampien ja maukkaampien tuotteiden kehittämisen oli myös asiakkaiden makumieltymysten mukaista, ja markkinaosuutemme tässä tuoteryhmässä nousi merkittävästi.

Liha ja Säilyke Oy

Tuloslaskelma (milj. euroa)	2003	2002
Liikevaihto	40,8	40,2
Kulut	37,4	36,9
Poistot	0,0	0,0
Liikevoitto	3,4	3,3

Tase (milj. euroa)	2003		2003
VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat	0,1	Osakepääoma	0,1
Vaihto-omaisuus	1,6	Muu oma pääoma	10,1
Saamiset	11,7	Pitkäaikaiset velat	0,0
Rahat	1,2	Lyhytaikaiset velat	4,4
Yhteensä	14,6	Yhteensä	14,6

Vuoden aikana tehtiin tonttikauppa Forssan kaupungin kanssa, ja käynnistettiin 2 900 m²:n suuruisen logistiikkakeskuksen rakentaminen uudelle valtatie 10:een rajoittuvalle kuuden hehtaarin tontille. Uudisrakennus liitetään nykyiseen tuotantorakennukseen kuljetinsillalla, jota pitkin tehtaalla valmistetut tuotteet siirretään uuteen tuotevarastolähtetähtämöön. Investointi mahdollistaa asiakaspalvelun ja lähetystoiminnan joustavan sujumisen asiakastarpeiden muuttumista vastaavasti. Lisäksi laajennusinvestointi vähentää oleellisesti raskasta ajoneuvoliikennettä tehtaan ajoittain ruuhkaisaksi käyneellä katualueella, kun lähes kaikki lähtevä tavaraliikenne siirtyy uuteen logistiikkakeskukseen syksyllä 2004.

Liha ja Säilyke Oy on Forssassa myös merkittävä työnantaja. Yrityksen palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 282 henkilöä.

Vuoden 2004 näkymät

Vuonna 2004 Liha ja Säilyke Oy tavoittelee edelleen liiketoiminnan hallittua kasvua. Salaattien ja valmisruoan sekä kokolihalleikkeiden kulutuksen ennakoidaan edelleen kasvavan. Tavoitteena on vahvistaa markkina-asemia edellä mainituissa tuotesektoreissa. Perinteisissä makkaravalmisteissa erikoistumisen jatkamisen ja uusiutumisen myötä tavoitellaan aiempaa parempaa markkina-asemaa.

Uuden logistiikkakeskuksen käyttöön ottaminen tulee sitomaan niin aineellisia kuin henkisiäkin resursseja.

Liha ja Säilyke Oy:n uusi logistiikkakeskus otetaan käyttöön syyskuussa 2004.

TYTÄRYHTIÖT

UAB Vilniaus Mesa

UAB Vilniaus Mesa on kuulunut Atria-konserniin kesästä 2003 lähtien. Vilniaus Mesalla on pitkät perinteet Liettuan lihajalostemarkkinoilla, jossa sen tuotteet edustavat laatua ja perinnettä liettualaisten ruokapöydässä.

Yritys on keskittynyt ruoanlaittotuotteisiin ja leivänpäälliisiin. Liettuan keskittyneillä vähittäiskauppamarkkinoilla se on yksi suurimpia valmistajia edustamissaan tuoteryhmissä noin 10 prosentin markkinaosuudella. Lisäksi merkittävä osa sen tuotannosta suuntautuu vientiin Latvian markkinoille.

Vilniaus Mesan tulevaisuus näyttää valoisaalta. Keväällä 2004 valmistuva uusi ja moderni Vilnan tehdas mahdollistaa myös viennin EU:n laajentuville markkinoille. Yrityksen johto onkin sitoutunut toiminnan kehittämiseen, ja lähivuosien

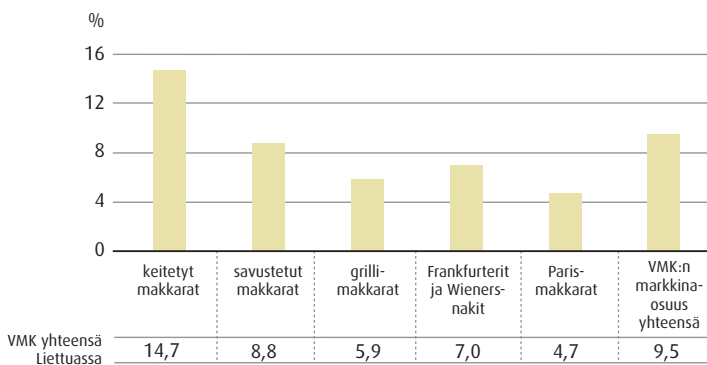
tavoitteena on saavuttaa 20–25 prosentin markkinaosuus Liettuan vähittäiskauppamarkkinoilta sekä kehittää ravintola- ja suurtalous (HoReCa) -liiketoiminta yhtiön merkittäväksi tukijalaksi. Organisaatiota vahvistetaan kuluvan vuoden aikana vastaamaan tulevia haasteita.

Yritys soveltuu myös erinomaisesti Atria-konsernin Itämeren strategian kehittämiseen, jolla alueella konsernin tavoitteena on olla merkittävin lihajalosteiden ja ateriaratkaisujen tarjoaja. Samanaikaisesti kasvavat Private Label -markkinat Pohjoismaissa ja Baltiassa luovat myös erinomaisen kasvupohjan UAB Vilniaus Mesan liiketoiminnalle.

UAB Vilniaus Mesa (1.9.2003–31.12.2003)

Tuloslaskelma (milj. euroa)	2003		
Liikevaihto	3,0		
Kulut	2,9		
Poistot	0,0		
Liikevoitto	0,1		
Tase (milj. euroa)	2003		
VASTAAVAA	VASTATTAVAA		
Pysyvät vastaavat	3,6	Osakepääoma	1,8
Vaihto-omaisuus	0,3	Muu oma pääoma	2,5
Saamiset	0,5	Pitkäaikaiset velat	1,1
Rahat	1,4	Lyhytaikaiset velat	0,4
Yhteensä	5,8	Yhteensä	5,8

Vilniaus Mesan markkinaosuudet edustamissaan tuoteryhmissä arvossa mitattuna

Lähde: Nielsen

Keväällä 2004 valmistuu uusi ja moderni tehdas Vilnaan, Liettuaan.

TILINPÄÄTÖS

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2003

Konserni

Atria Yhtymä Oyj -konserni (jäljempänä Atria-konserni) muodostuu emoyhtiöstä Atria Yhtymä Oyj, joka omistaa alakonsernit Atria Oy, Lithells AB, Liha ja Säilyke Oy sekä UAB Vilniaus Mesa. Lisäksi Atria Yhtymä Oyj omistaa Atria Oy:n käytössä olevan käyttöomaisuuden.

Atria Oy:llä on teollista toimintaa Nurmossa, Kuopiossa ja Kauhajoella sekä myyntitoimisto Helsingissä.

Lithells AB:llä on teollista toimintaa Sköllerstassa, Malmössä ja Tukholmassa. Teollinen toiminta on tilikauden ollut Samfood AB:n ja Atria Lithells AB:n nimellä. Tilikauden aikana em. teolliset toiminnat on rationoitu siten, että makkarateollisuutta on keskitetty Malmöstä Sköllerstaan ja ruokateollisuutta Malmöön. Täten teolliset toiminnat ovat yhdistyneet. Vuoden 2004 alusta myös juridinen rakenne yhdistetään liittämällä Samfood AB:n toiminnat Atria Lithells AB:n osaksi. Lisäksi Lithells AB:llä on pikaruokatoimintaa harjoittava yhtiö, Atria Concept AB ja tukkukauppaa harjoittava yhtiö Svensk Snabbmat för Storkök AB.

Liha ja Säilyke Oy toimii Forssassassa. Yhtiö on aloittanut tilikauden aikana laajennusinvestoinnit tavoitteena saada sekä lähettämö- että teolliselle toiminnalle laajenemismahdollisuuksia.

UAB Vilniaus Mesa tuli Atria-konserniin syyskuun 2003 alusta. Yhtiöllä on menossa uuden lihavalmistetehtaan investointi Vilnassa Liettuassa. Tarkoitus on rakentaa teolliselle toiminnalle uusi EU-tasoinen tuotantolaitos ja poistaa vanha tuotantolaitos elintarviketeollisuuden käytöstä. Investoinnin arvioidaan valmistuvan keväällä 2004 ennen Liettuan liittymistä EU-jäseneksi.

Markkinointi

Konsernin markkinaosuus Suomessa, Ruotsissa ja Liettuassa kehittyi myönteisesti.

Kiristyneillä kotimaan markkinoilla Atria Oy kykeni säilyttämään markkinaosuutensa grillimakkaroiden ja leikkeleissä. Leivänpäällisten pakkausudistus auttoi yritystä säilyttämään markkinajohtajuuden leivänpäällistuotteissa. Kuluttajapakaetuissa lihatuotteissa Atrialla on merkittävä asema Suomessa: jauheliha- ja sianlihatuotteissa Atria on markkinajohtaja. Atrian broilerituotteilla on yli 33,9 prosentin markkinaosuus ja kalkkunatuotteissa Atria on markkinajohtaja 32,6 prosentin markkinaosuudella.

Liha ja Säilyke Oy:n toiminta kehittyi suunnitellusti. Liikevaihto kasvoi 1,6 prosenttia 40,8 miljoonaan euroon. Valittu strategia keskittyä vahvuusalueisiin toi toivottua tulosta. Omalla Forssan®-tuotemerkillä myytävien salaattien markkinaosuus nousi 30 prosenttiin.

Lithells AB:n valmisteteollisuuden volyymit kasvoivat voimakkaasti sekä vähittäiskaupassa että suurkeittiösektorilla. Vahvan kasvun taustalla olivat Samfood-kaupan yhteydessä syyskuussa 2002 ostetut uudet liiketoiminnat. Valmisteteollisuudessa toteutettiin voimakas keskittyminen Lithells-tavaramerkkiin. Samfood-kaupan yhteydessä ostetut ja paikallisilla tavaramerkeillä markkinoidut tuotteet siirtyivät Lithells-tavaramerkin alle. Asiakkaat ottivat muutoksen myönteisesti vastaan ja Lithells-tavaramerkin asema markkinoilla vahvistui.

Atria Concept AB saattoi katsausvuoden aikana päätökseen vuonna 2002 aloitetun liiketoimintojen selkeyttämisen, uudelleenorganisoinnin ja karsimisen. Atria Concept AB:n tuloskehitys oli erittäin myönteinen. Atria Concept AB teki runsaasti uusia Sibylla Inside -sopimuksia eri tyyppisten liikennemyymäläketjujen kanssa ja Sibylla Inside -yksiköiden määrä kasvoi 17 prosenttia. Nordic Fast Food AB vahvisti asemaansa Ruotsin pikaruokamarkkinoilla. Ruotsissa Nordic Fast Food AB:n toimintoihin liitettiin Samfood-liiketoiminnan oston yhteydessä hankitut Fyrkanten- ja Sammy's-katukeittiökonseptit. Nordic Fast Food AB on markkinajohtaja pikaruokamarkkinoilla Ruotsissa.

Suurkeittiötukku liiketoimintaa harjoittavan Svensk Snabbmat AB:n liikevaihto kasvoi 2,5 prosenttia vaikeilla markkinoilla. Svensk Snabbmat AB jatkoi hyvää tuloskehitystään ja lisäsi edelleen markkinaosuuttaan.

UAB Vilniaus Mesa Liettuassa on keskittynyt ruoanlaitto- tuotteisiin ja leivänpäällisiin. Liettuan keskittyneillä vähittäiskaupamarkkinoilla se on yksi suurimpia valmistajia edustamissaan tuoteryhmissä noin 10 prosentin markkinaosuudella.

Rahoitus

Tilikaudella toteutettiin osakeanti, jossa kolmella (3) vanhalla osakkeella sai merkittä yhden (1) uuden A-sarjan osakkeen hintaan 5,00 euroa osakkeelta. Kokonaisuudessaan liikkeeseen laskettiin 5 273 182 uutta osaketta. Yhtiön omat pääomat kasvoivat täten yhteensä 26 365 910 euroa. Varat käytetään pääasiassa konsernin kansainvälistymisen edellyttämään pääomarakenteen vahvistamiseen sekä kansainvälistymiseen liittyvien investointien rahoittamiseen. Konserni pyrkii edelleen vahvistamaan asemiaan Baltiassa sekä tutkii mahdollisuuksia Venäjällä.

Tulos

Tilikauden tulos on pysytellyt jonkin verran edellisen vuoden tulosta parempana. Olennaista on ollut Ruotsin toimintojen hyvä tuloskehitys ja siinä Samfood AB:n tuloksen kääntymisen voitolliseksi kevään 2003 aikana. Myös muilta osin Ruotsin toiminnan tulos parani olennaisesti. Atria Oy:n tulosta rasitti sian-

lihan kansainvälinen ylitarjonta, siitä johtuva varastointi ja huono kannattavuus. Loppuvuodesta markkinoilla tapahtui jonkin verran tasaantumista, mutta mistään tarjonta- ja kannattavuuskriisin purkautumisesta on vielä liian aikaista puhua.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstö oli toimintavuoden aikana keskimäärin 3 377 (3 300), josta Ruotsissa oli 1 016 (820). Liettuan liiketoiminnassa henkilökunta siirtyy UAB Vilniaus Mesa:n palvelukseen toukokuussa 2004.

Ympäristöraportointi

Tilinpäätökseen sisältyy ympäristöraportti, jossa on selostettu konsernin ympäristönsuojelun periaatteet ja ympäristöjärjestelmät sekä ympäristökulut ja aktivoidut ympäristömenot.

IAS

Konsernin IAS-tilinpäätöksen käyttöönottoa on opiskeltu ja harjoiteltu tekemällä jo usean vuoden ajan lähes täydellinen IAS-tilinpäätös opiskelumielessä ja sen selvittämiseksi, mitä asioita joudumme ratkaisemaan ja mitä asioita standardissa on vielä säätelättä. Tällä hetkellä olennaisin ongelma on se, että joitakin standardin olennaisia osia on täsmentymättä ja vuoden 2004 alun tilanteen mukaan tulee laatia avaava tase vuoden 2005 tilinpäätöksen vertailuluvuiksi. Ellei vielä avoimista standardin osista tule olennaisia muutoksia nykytilanteeseen, konsernin kannalta tilinpäätöksen laatimisperusteisiin tulee muutoksia vain erittäin pienten leasing-sopimusten käsittelyyn. Suuri avoin kysymys tällä hetkellä on se, miten TEL-järjestelmään kuuluva työkyvyttömyyseläkkeen vastuu tulee IAS-taseessa käsitellä. Asiasta on tilintarkastajien ja vakuutusyhtiöiden osalta otettu kantaa. Muutoin konsernilla on täysi valmius ottaa IAS käyttöön Rahoitustarkastuksen suosituksen mukaisesti.

Vuoden 2004 näkymät

EU:n itälaajentuminen tuo uuden muutoshaasteen kotimaiselle elintarviketeollisuudelle. Esimerkiksi Baltiaan on kehittymässä markkinat, jotka kasvavat nopeammin kuin Suomessa. Niistä suomalaisomistuksessa olevien yritysten on mahdollista saada kasvua liiketoiminnoilleen.

Sianlihamarkkinat saavuttivat kansainvälisillä markkinoilla pohjan vuoden 2003 syksyllä. Vaikka markkinatilanne on vielä vuoden 2004 alkupuoliskolla heikko, uskomme teurastamoteollisuuden kannattavuuden paranevan vuoden 2004 aikana. Tätä on edesauttamassa myös suhteellisen hyvä varastotilanne ja vilkkaasti alkanut kotimarkkinakauppa.

Vähittäiskaupassa käydään Suomessa tällä hetkellä voimakasta markkinaosuuskilpailua. Tämä heijastuu voimakkaana ostopaineena teollisuuteen.

Liha ja Säilyke Oy tavoittelee edelleen liiketoiminnan hallittua kasvua perinteisillä, vahvoilla tuotesegmenteillä. Uuden logistiikkakeskuksen käyttöön ottaminen tulee parantamaan yrityksen kilpailukykyä.

Ruotsissa Lithells-konsernin katsausvuotta hallitsivat Atria Lithells AB:n, Samfood AB:n ja Atria Concept AB:n osalta voimakkaat rationalisointi- ja saneeraustoimenpiteet, joiden tavoitteena oli nostaa syyskuussa 2002 ostettu tappiollinen Samfood-liiketoiminta voitolliseksi. Ja tässä onnistuttiin. Vuonna 2004 Lithells-konsernin tuloskehityksen odotetaan jatkuvan edelleen myönteisenä.

Liettuassa sijaitsevan UAB Vilniaus Mesan tulevaisuus näyttää valoisalta. Keväällä 2004 valmistuva uusi ja moderni tehdas mahdollistaa myös viennin EU:n laajentuville markkinoille. Tavoitteena on saavuttaa 20–25 prosentin markkinaosuus Liettuan vähittäiskaupamarkkinoilta. Kasvavat Private Label -markkinat Pohjoismaissa ja Baltiassa luovat myös erinomaisen kasvupohjan UAB Vilniaus Mesan liiketoimintaan.

Atria tutkii mahdollisuuksia aloittaa valmistetuotanto Venäjällä. Tavoitteena on saavuttaa jalansijaa voimakkaasti kasvavilla Venäjän läntisen osan lihavalmiste- ja valmisruokamarkkinoilla.

Ehdotus voittovarojen käyttöksi

Jakokelpoiset varat emoyhtiössä ovat 50 858 293,00 euroa ja konsernissa 51 871 777,00 euroa. Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 25 prosenttia 35 857 637,40 euron osakepääomalle eli 0,425 euroa/osake, yhteensä 8 964 409,58 euroa.

TILINPÄÄTÖS

Tuloslaskelma

1 000 EUROA		KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		1.1.-31.12.2003	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2003	1.1.-31.12.2002
	Liite				
LIKEVAIHTO	2.1.	765 106	707 031	30 219	436 040
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		7 827	7 985	-20 524	4 909
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2.	1 503	2 362	24 116	7 702
Tuotot yhteensä		774 436	717 378	33 811	448 651
Materiaalit ja palvelut	2.3.	-435 896	-411 817	-6 415	-243 222
Henkilöstökulut	2.4.	-158 010	-142 268	-2 005	-88 220
Poistot ja arvonalentumiset	2.5.				
Suunnitelman mukaiset poistot		-25 096	-22 539	-18 039	-17 069
Konserniliikearvon poisto ja konsernireservin vähennys		-3 054	-2 779	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	2.6.	-121 477	-112 424	-2 499	-84 282
LIKEVOITTO		30 903	25 551	4 853	15 858
Rahoitustuotot ja -kulut	2.7.	-7 259	-5 153	-1 874	-2 540
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		23 644	20 398	2 979	13 318
Satunnaiset erät	2.8.	0	0	12 780	0
VOITTO ENNEN VEROJA		23 644	20 398	15 759	13 318
Tuloverot	2.9.	-8 092	-6 129	-4 332	-3 819
Vähemmistön osuus		-509	-211	0	0
TILIKAUDEN VOITTO		15 043	14 058	11 427	9 499

Tase

1 000 EUROA		KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002
	Liite				
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	3.1.				
Aineettomat oikeudet		7 762	8 320	350	469
Konserniliikearvo		35 179	36 490	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot		4 514	5 335	4 504	5 101
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		47 455	50 145	4 854	5 570
Aineelliset hyödykkeet	3.1.	255 354	243 782	202 512	198 625
Sijoitukset	3.2.				
Osuudet saman konsernin yrityksissä		0	0	86 531	81 776
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		2 523	2 984	1 912	1 912
Muut osakkeet ja osuudet		3 585	2 046	1 977	1 969
Sijoitukset yhteensä		6 108	5 030	90 420	85 657
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	3.3.	47 887	46 052	0	26 920
Pitkäaikaiset saamiset	3.4.	606	661	2 174	6 522
Lyhytaikaiset saamiset	3.4.	89 123	76 880	26 547	44 957
Rahat ja pankkisaamiset		9 928	16 472	269	4 250
VASTAAVAA YHTEENSÄ		456 461	439 022	326 776	372 501
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA	3.5.				
Osakepääoma		35 858	26 893	35 858	26 893
Ylikurssirahasto		104 485	86 998	104 352	86 951
Edellisten tilikausien voitto		69 220	60 684	39 431	36 655
Tilikauden voitto		15 043	14 058	11 427	9 499
Oma pääoma yhteensä		224 606	188 633	191 068	159 998
VÄHEMMISTÖOSUUS		1 567	1 218	0	0
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	3.6.				
Poistoero		0	0	35 431	35 431
VIERAS PÄÄOMA					
Laskennallinen verovelka	3.7.	14 968	13 604	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma	3.7.	89 310	109 826	58 970	83 225
Lyhytaikainen vieras pääoma	3.8.	126 010	125 741	41 307	93 847
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		456 461	439 022	326 776	372 501

TILINPÄÄTÖS

Rahoituslaskelma

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myynnistä saadut maksut	755 299	704 459	67 835	439 549
Muista tuotoista saadut maksut	1 750	1 791	24 116	7 702
Maksut liiketoiminnan kuluista	-702 573	-655 324	-27 376	-418 668
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	54 476	50 926	64 575	28 583
Maksetut rahoituskulut netto	-7 421	-4 808	-2 030	-2 166
Maksetut verot	-7 623	-10 126	-241	-7 841
Liiketoiminnan rahavirta	39 432	35 992	62 304	18 576
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-36 369	-66 084	-25 973	-51 381
Investointien rahavirta	-36 369	-66 084	-25 973	-51 381
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Maksullinen osakeanti	26 366	0	26 366	0
Lainojen maksut/nostot	-30 280	44 479	-41 002	20 128
Osinkojen maksut	-6 723	-6 820	-6 723	-6 723
Saadut konserniavustukset	0	0	12 780	0
Konsernin sisäisten saamisten muutos	0	0	-23 056	-114
Muiden saamisten muutos	1 030	-1 273	2 535	-769
Konsernin sisäisten velkojen muutos	0	0	-11 211	17 593
Rahoituksen rahavirta	-9 607	36 386	-40 311	30 115
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	39 432	35 992	62 304	18 576
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-36 369	-66 084	-25 973	-51 381
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-9 607	36 386	-40 311	30 115
YHTEENSÄ	-6 544	6 294	-3 980	-2 690
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 1.1.	-16 472	-10 139	-4 249	-6 939
Rahavarat 31.12.	9 928	16 433	269	4 249
Muutos	-6 544	6 294	-3 980	-2 690

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Yleiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu voimassa olevien kirjanpitosäännösten mukaisesti sekä noudattaen osakeyhtiölain säännöksiä. Lisäksi on huomioitu ne velvoitteet, mitä arvopaperimarkkinalaki ja siihen liittyvä valtiovarainministeriön päätös, Helsingin Arvopaperipörssin ohjesääntö sekä kirjanpitolautakunnan yleisohje asettaa julkisen yhtiön informaatiovelvollisuudelle.

Konsernia koskevat tiedot

Atria Yhtymä Oyj on Atria Yhtymä Oyj -konsernin emoyhtiö, kotipaikka Kuopio.

Atria Yhtymä Oyj -konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa Seinäjoen konttorista Vaasantie 1, Seinäjoki, postiosoite PL 900, 60060 ATRIA.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi kaikki tytäryhtiöt sekä osakkuusyhtiöt. Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä annetaan jäljempänä liitetietojen kohdassa ”Konserni- ja osakkuusyhtykset” kohdassa 3.2.

Muutokset konsernirakenteessa

- Liha ja Säilyke Oy jakaantui vuonna 2002 Liha ja Säilyke Oy:ksi ja Liha ja Säilyke Kiinteistö Oy:ksi. Liha ja Säilyke Kiinteistö Oy on 2.1.2003 fuusioitu Rokes Oy:öön. Liha ja Säilyke Oy:n konsernirakenteen muutoksella ei ole vaikutusta Atria-konserniin.
- Joulukuun 2002 lopussa perustettiin Atria Yhtymä Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö Atria Trade Oy, joka vuokraa Atria Yhtymä Oyj:ltä käyttöomaisuuden ja liikemerkit ja -toiminnan sekä harjoittaa Atria Yhtymä Oyj:n omistamana tytäryhtiönä liiketoimintaa vastaavasti kuin muutkin Atria Yhtymä Oyj:n omistamat tytäryhtiöt. Atria Trade Oy:n nimi muutettiin vuonna 2003 Atria Oy:ksi. Atria Oy:n teurastus- ja leikkuutoiminnat on hoidettu 1.9. alkaen tytäryhtiöissä A-Pihvi Kuopio Oy:ssä, A-Pihvi Kauhajoki Oy:ssä, A-Pekoni Kuopio Oy:ssä ja A-Pekoni Nurmo Oy:ssä sekä kunnossapito Atria-Tekniikka Oy:ssä.
- Atria Yhtymä Oyj osti vuonna 2003 Liettuasta lihavalmisteteollisuutta harjoittavan yhtiön UAB Vilniaus Mesan.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Sisäinen osakkeenomistus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden hankintamenon ja hankittua osuutta vastaavan oman pääoman ero on merkitty konserniliikearvoksi, joka poistetaan tulon odotusajan puiteissa. Poisto on Ruotsin osalta 20 vuotta, koska Lithells AB:n osto antoi konsernille yhtenä ostona vahvan ja pysyvän markkina-aseman Ruotsissa. Lithells AB:n ostaman Samfood & Co AB:n liikearvon ja tavaramerkkien osalta poistoaikana sovelletaan 10 vuotta, kun kyseessä on Lithells AB:n toiminnan laajennus. Muutoin yritysten oston yhteydessä poistoaika on 10 vuotta, koska kysymys on toiminnan laajentamisesta.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta.

Muuntoerot

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisessa syntyneet kurssierot samoin kuin ulkomaisten tytäryritysten omien pääomien muuntoerot on esitetty asianomaisessa erässä.

Osakkuusyhtykset

Osakkuusyhtykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

TILINPÄÄTÖS

Arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalennuskirjauksilla. Poistot tehdään tasapoistoina käytösäolajalta. Käyttöomaisuuden hankintaan saadut avustukset on kirjattu hankintamenuon vähennykseksi. Saadut avustukset eivät ole suuruudeltaan olennaisia.

Poistoajat ovat:

Rakennukset	Nurmo 40 v. muut paikkakunnat 25 v.
Koneet ja kalusto	Nurmo 10 v. muut paikkakunnat 7 v.
Atk-ohjelmat	5 v.
Muut pitkävaikutteiset	10 v. ja 5 v.
Konserniliiketoiminta	20 v. ja 10 v.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on tilinpäätöksessä arvostettu hankinnan ja valmistuksen muuttuviin ja kiinteisiin menoihin tai sitä alempana nettorealisointiarvoon.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi tilikaudelle.

Tuloksen vertailukelpoisuus

Tilinpäätös ei sisällä sellaisia tuotto- ja kulueriä, jotka olennaisesti vaikuttavat konsernin tuloksen vertailukelpoisuuteen. Konsernirakenteen muutoksesta johtuen emoyhtiön tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset erät on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin noteeraamaan kurssiin. Realisoituneet kurssierot on esitetty rahoituserissä.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Koska olennaisia eroja kirjanpidon ja verotuksen välillä ei ole, laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole tilinpäätöksessä muilta osin kuin tilinpäätössiirtojen kertymästä.

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT				
2.1. LIIKEVAIHTO	765 106	707 031	30 219	436 040

1. Jalostusasteen mukainen liikevaihdon jakautuminen	Milj. euroa	%
Kuluttajapakatut ja muut lihavalmisteet sekä valmisruoka	678	89
Teollisuuden raaka-aineeksi myytävät teurastamo- ja leikkaamotuotteet	87	11

	2003	2002	2001	2000	1999
	12 kk	12 kk	12 kk	12 kk	12 kk
	%	%	%	%	%
Valmisteet	89,0	89,0	85,0	86,0	86,0
Teollisuuden raaka-aineet	11,0	11,0	15,0	14,0	14,0
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
2. Maantieteellisten alueiden mukainen liikevaihdon jakautuminen				
Suomi, milj. euroa	404	408	30	388
%	52,8	57,7	100,0	89,0
Ruotsi, milj. euroa	325	271	0	21
%	42,5	38,4	0,0	4,8
EU-maat, milj. euroa	7	7	0	7
%	0,9	1,0	0,0	1,6
Muut maat, milj. euroa	29	20	0	20
%	3,8	2,9	0,0	4,6
2.2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Vuokratuotot	1 223	963	24 116	7 346
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta, josta konsernireservin tuloutus	-247	571	0	0
Muut	177	177	0	0
Muut	527	828	0	356
Yhteensä	1 503	2 362	24 116	7 702
2.3. MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	429 522	414 999	19	243 985
Varaston muutos	6 153	-3 182	6 396	-763
Ulkopuoliset palvelut	221	0	0	0
Yhteensä	435 896	411 817	6 415	243 222

TILINPÄÄTÖS

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
2.4. HENKILÖSTÖKULUT				
Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin				
Toimihenkilöt	730	780	1	383
Työntekijät	2 647	2 520	0	1 703
Yhteensä	3 377	3 300	1	2 086
Henkilöstökulut				
Palkat:				
Toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1 229	1 156	187	404
Hallintoneuvoston jäsenet	96	44	96	44
Muut palkat	114 025	105 932	-89	70 394
Yhteensä	115 350	107 132	194	70 842
Eläkekulut	21 606	16 407	1 604	9 259
Muut henkilösivukulut	21 054	18 729	207	8 119
Yhteensä	42 660	35 136	1 811	17 378
Henkilöstökulut yhteensä	158 010	142 268	2 005	88 220

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Yhtiön lakisääteiset eläkkeet on hoidettu vakuutusyhtiössä. Yhtiöllä ei ole toimitusjohtajaan ja hallituksen sekä hallintoneuvoston jäseniin kohdistuvia eläkesitoumuksia.

Lainat lähipiiriin kuuluville

Konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole lainasaatavia lähipiiriin kuuluvilta.

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
2.5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä josta konserniaktiivan poisto	28 150 3 054	25 318 2 779	18 039 0	17 069 0
Ympäristöasiat erillisessä raportissa.				
2.6. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Liiketoiminnan muut kulut Sisältää markkinointi-, kuljetus-, energia-, siivous-, käyttö-, hallinto- ja muita kuluja.	121 477	112 424	2 499	84 282
Ympäristöasiat erillisessä raportissa.				
2.7. RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Osinkotuotot				
Samanaikaisen konsernin yrityksiltä	0	0	2 917	1 881
Muilta	3	279	124	359
Yhteensä	3	279	3 041	2 240
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Samanaikaisen konsernin yrityksiltä	0	0	929	81
Muilta	1 120	806	198	404
Yhteensä	1 120	806	1 127	485
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Samanaikaisen konsernin yrityksille	0	0	226	153
Muille	8 382	6 238	5 816	5 112
Yhteensä	8 382	6 238	6 042	5 265
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-7 259	-5 153	-1 874	-2 540
Erään korko- ja muut rahoituskulut sisältyy kurssieroja (netto)	16	7	16	7
2.8. SATUNNAISET ERÄT				
Saatu konserniavustus	0	0	12 780	0
2.9. TULOVEROT				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	8 048	6 112	4 332	3 819
Laskennallisen verovelan muutos	44	17	0	0
Yhteensä	8 092	6 129	4 332	3 819

TILINPÄÄTÖS

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
3. TASEEN LIITETIEDOT				
3.1. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	14 213	6 146	6 452	6 429
Muuntoero	70	0	0	0
Lisäykset	391	8 067	19	23
Vähennykset	-5 080	0	-5 080	0
Hankintameno 31.12.	9 594	14 213	1 391	6 452
Kertyneet poistot 1.1.	-5 893	-5 028	-5 983	-5 386
Muuntoero	-2	0	0	0
Vähennysten poistot	5 080	0	5 080	0
Tilikauden poisto	-1 017	-865	-138	-597
Kertyneet poistot 31.12.	-1 832	-5 893	-1 041	-5 983
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 762	8 320	350	469
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	51 799	48 264	0	0
Muuntoero	99	257	0	0
Lisäykset	1 693	3 278	0	0
Hankintameno 31.12.	53 591	51 799	0	0
Kertyneet poistot 1.1.	-15 309	-12 424	0	0
Muuntoero	-46	-108	0	0
Tilikauden poisto	-3 057	-2 777	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-18 412	-15 309	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 179	36 490	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	12 397	10 548	12 022	10 293
Lisäykset	767	1 849	991	1 729
Vähennykset	-3 916	0	-3 916	0
Hankintameno 31.12.	9 248	12 397	9 097	12 022
Kertyneet poistot 1.1.	-7 062	-5 521	-6 921	-5 433
Vähennysten poistot	3 916	0	3 916	0
Tilikauden poisto	-1 588	-1 541	-1 588	-1 488
Kertyneet poistot 31.12.	-4 734	-7 062	-4 593	-6 921
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 514	5 335	4 504	5 101
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	47 455	50 145	4 854	5 570
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	4 627	2 211	1 906	1 906
Muuntoero	22	0	0	0
Lisäykset	279	2 416	0	0
Hankintameno 31.12.	4 928	4 627	1 906	1 906

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	215 534	205 220	191 462	189 282
Muuntoero	136	187	0	0
Lisäykset	17 748	10 127	15 143	2 180
Vähennykset	-1 474	0	-1 473	0
Hankintameno 31.12.	231 944	215 534	205 132	191 462
Kertyneet poistot 1.1.	-85 585	-79 870	-78 412	-73 588
Muuntoero	-45	-111	0	0
Vähennysten poistot	1 474	0	1 473	0
Tilikauden poisto	-5 955	-5 604	-4 917	-4 824
Kertyneet poistot 31.12.	-90 111	-85 585	-81 856	-78 412
Kirjanpitoarvo 31.12.	141 833	129 949	123 276	113 050
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	243 778	219 268	189 423	179 374
Muuntoero	381	721	0	0
Lisäykset	29 525	23 789	21 247	10 049
Vähennykset	-46 350	0	-46 350	0
Hankintameno 31.12.	227 334	243 778	164 320	189 423
Kertyneet poistot 1.1.	-157 838	-142 903	-125 787	-115 728
Muuntoero	-231	-534	0	0
Vähennysten poistot	46 350	0	46 350	0
Tilikauden poisto	-16 470	-14 401	-11 315	-10 059
Kertyneet poistot 31.12.	-128 189	-157 838	-90 752	-125 787
Kirjanpitoarvo 31.12.	99 145	85 940	73 568	63 636
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	3 031	3 003	2 688	2 666
Muuntoero	2	6	0	0
Lisäykset	66	22	59	22
Vähennykset	-1 058	0	-1 058	0
Hankintameno 31.12.	2 041	3 031	1 689	2 688
Kertyneet poistot 1.1.	-1 999	-1 880	-1 876	-1 775
Muuntoero	-1	-1	0	0
Vähennysten poistot	1 058	0	1 058	0
Tilikauden poisto	-98	-118	-81	-101
Kertyneet poistot 31.12.	-1 040	-1 999	-899	-1 876
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 001	1 032	790	812
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	22 234	4 780	19 221	2 754
Muutokset +/-	-13 787	17 454	-16 249	16 467
Hankintameno 31.12.	8 447	22 234	2 972	19 221
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	255 354	243 782	202 512	198 625
Koneiden ja laitteiden poistamaton hankintameno				
Muun kuin tuotannon koneiden ja laitteiden osuus ei ole olennainen erä.	99 145	85 940	73 568	63 636

Loppuun poistettujen ja romutettujen hankintahinnat on ilmoitettu vähennyksenä.

Ympäristöasiat erillisessä raportissa.

TILINPÄÄTÖS

3.2. SJOITUKSET

Konserni- ja osakkuusyrietykset

	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%
Konserniyrietykset		
Ab Botnia-Food Oy, Seinäjoki	100	100
A-Logistiikka Oy, Helsinki	100	100
A-Pekoni Kuopio Oy, Kuopio	100	
A-Pekoni Nurmo Oy, Kuopio	100	
A-Pihvi Kauhajoki Oy, Kuopio	100	
A-Pihvi Kuopio Oy, Kuopio	100	
Atria Ab, Tukholma	100	
Atria Concept AB, Sköllersta	100	
Atria Concept Oy, Seinäjoki	100	100
Atria Lithells AB, Sköllersta	100	
Atria Meal Ab, Sköllersta	100	
Atria Meat AB, Tukholma	100	100
Atria Oy, Kuopio	100	100
Atria-Tekniikka Oy, Kuopio	100	
Boss AB, Sköllersta	100	
Itikka-Lihapolar Oy, Seinäjoki	100	100
Kiinteistö Oy Tievapolku 3, Helsinki	100	100
Liha ja Säilyke - Kiinteistö Oy	100	63,3
Liha ja Säilyke Oy, Forssa	100	63,3
Lithells AB, Sköllersta	100	100
Lithells Detaljhandel AB, Sköllersta	100	
Lithells Meat & Fast Food AB, Sköllersta	100	
Nordic Fast Food AB	51	
Poropalvelu PP Oy, Rovaniemi	100	100
Rokes Oy, Forssa	100	100
Samfood AB, Sköllersta	100	
Samfood Fastigheter AB, Sköllersta	100	
Svensk Snabbmat för Storkök AB, Sköllersta	87,75	
UAB Vilniaus Mesa	100	100
Osakkuusyrietykset		
Best-In Oy, Kuopio	50,0	50,0
Foodwest Oy, Seinäjoki	25,0	25,0
Honkajoki Oy, Honkajoki	47,8	47,8
Lihateollisuuden Tutkimuskeskus LTK osuuskunta, Hämeenlinna	40,7	40,7
Tuoretie Oy, Helsinki	33,3	33,3

Yhdistelymenetelmä: Pääomaosuusmenetelmä

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
3.3. VAIHTO-OMAISSUUS				
Aineet ja tarvikkeet	9 674	14 477	0	6 396
Valmiit tuotteet/tavarat	38 212	31 575	0	20 524
Muu vaihto-omaisuus	1	0	0	0
Yhteensä	47 887	46 052	0	26 920

Jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus ei ole olennainen.

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
3.4. SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lainasaamiset	0	0	2 174	6 522
Muut saamiset	606	661	0	0
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	76 273	65 808	472	38 091
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	25 628	2 629
Siirtosaamiset	0	0	126	67
Lainasaamiset	2	2	2	2
Muut saamiset	4 355	5 361	10	2 545
Siirtosaamiset	8 493	5 709	309	1 623
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	89 123	76 880	26 547	44 957
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät:				
- menoennakot ostolaskuista	2 824	3 216	0	619
- vuokra ja vakuutuskorvaussaamiset	447	546	0	102
- verojaksotukset	3 249	973	0	969
- muut	1 973	974	435	0
Yhteensä	8 493	5 709	435	1 690
3.5. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma 1.1.	26 893	26 893	26 893	26 893
Uusmerkintä 22.12.	8 965	0	8 965	0
Osakepääoma 31.12.	35 858	26 893	35 858	26 893
Ylikurssirahasto 1.1.	86 998	86 951	86 951	86 951
Emissiovoitto 22.12.	17 402	0	17 401	0
Muuntoero	85	47	0	0
Ylikurssirahasto 31.12.	104 485	86 998	104 352	86 951
Vararahasto 1.1.	0	1 014	0	0
Siirto voittovarioihin	0	-526	0	0
Muuntoero	0	-488	0	0
Vararahasto 31.12.	0	0	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	74 742	65 841	46 154	43 379
Osingonjako	-6 723	-6 827	-6 723	-6 724
Siirto vararahastosta	0	526	0	0
Muu muutos	1 201	1 144	0	0
Voittovarat 31.12.	69 220	60 684	39 431	36 655
Tilikauden voitto	15 043	14 058	11 427	9 499
	84 263	74 742	50 858	46 154
Oma pääoma yhteensä	224 606	188 633	191 068	159 998
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista				
Voitto edellisiltä tilikausilta	69 220	60 684	39 431	36 655
Tilikauden voitto	15 043	14 058	11 427	9 499
Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	-29 718	-26 899	0	0
Muu rahasto	-2 673	-2 586	0	0
Yhteensä	51 872	45 257	50 858	46 154

TILINPÄÄTÖS

Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	2003		2002	
	kpl	1 000 euroa	kpl	1 000 euroa
A-sarja (1 ääni/osake)	11 888 747	20 211	6 615 565	11 246
KII-sarja (10 ääntä/osake)	9 203 981	15 647	9 203 981	15 647
Yhteensä	21 092 728	35 858	15 819 546	26 893

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
3.6. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero	0	0	35 431	35 431
3.7. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka				
Tilinpäätössiirroista	14 968	13 604	0	0
Joukkovelkakirjalainat	10 000	10 000	10 000	10 000
Lainat rahoituslaitoksilta	65 400	86 313	46 146	70 188
Eläkelainat	8 262	7 911	2 824	3 037
Muut velat	5 648	5 602	0	0
Yhteensä	89 310	109 826	58 970	83 225
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Joukkovelkakirjalainat	10 000	10 000	10 000	10 000
Lainat rahoituslaitoksilta	6 138	5 019	1 261	2 523
Eläkelainat	7 430	7 043	2 113	2 272
Yhteensä	23 568	22 062	13 374	14 795
Atria Yhtymä Oyj:n vuonna 2002 liikkeelle laskettu 10 milj. euron joukkovelkakirjalaina erääntyy vuonna 2009.				
3.8. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	25 663	27 586	23 202	26 132
Eläkelainat	1 053	733	1 054	733
Saadut ennakot	241	310	238	168
Ostovelat	35 863	30 360	1 344	10 365
Muut velat	22 230	30 093	3 199	21 755
Siirtovelat	40 960	36 659	4 289	15 502
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	0	0	0	624
Muut velat	0	0	7 981	18 544
Siirtovelat	0	0	0	24
	0	0	7 981	19 192
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	126 010	125 741	41 307	93 847
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:				
- palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	24 696	25 631	13	12 439
- korkojaksotukset	1 093	1 271	1 093	1 251
- verojaksotukset	3 379	346	3 122	0
- henkilöstörahasasto	602	104	0	88
- muut	11 190	9 307	61	1 748
Yhteensä	40 960	36 659	4 289	15 526

1 000 EUROA	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2003	2002	2003	2002
4. MUUT LIITETIEDOT				
4.1. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT				
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tai muita vakuuksia				
Lainat rahoituslaitoksilta	86 219	94 967	64 301	79 590
Eläkelainat	5 259	5 409	0	505
Yhteensä	91 478	100 376	64 301	80 095
Yleisvakuutena annetut kiinnitykset ja muut vakuudet				
Annetut kiinteistökiinnitykset	75 556	64 410	61 399	61 742
Annetut yrityskiinnitykset	37 928	25 644	15 137	20 183
Annetut muut vakuudet	42 858	40 557	0	39 790
Yhteensä	156 342	130 611	76 536	121 715
Konserniyhtiöiden puolesta annetut kiinnitykset ja muut vakuudet				
Takaukset	34 514	21 844	34 514	21 844
Yhteensä	34 514	21 844	34 514	21 844
Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut				
Käyttämättömät limiitit				
Yhtiö	76 324	82 325	32 000	69 218
Yhteensä	76 324	82 325	32 000	69 218
Takaukset				
Yhtiö	1 352	951	1 102	714
Yhteensä	1 352	951	1 102	714
Leasingvastuut				
Seuraavan 12 kk:n aikana maksettavat	974	970	0	42
Myöhemmin maksettavat	1 494	1 245	0	55
Yhteensä	2 468	2 215	0	97

TILINPÄÄTÖS

Viiden vuoden tunnusluvut

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2003	2002	2001	2000	1999
Liikevaihto, milj. euroa	765,1	707,0	637,4	615,7	557,7
Käyttökate, milj. euroa	59,1	50,9	52,0	38,6	36,0
% liikevaihdosta	7,7	7,2	8,2	6,3	6,5
Liikevoitto, milj. euroa	30,9	25,6	28,9	18,8	16,7
% liikevaihdosta	4,0	3,6	4,5	3,1	3,0
Rahoitustuotot ja -kulut, milj. euroa	-7,3	-5,2	-4,9	-5,3	-4,0
% liikevaihdosta	0,9	0,7	0,8	0,9	0,7
Tulos ennen satunnaisia eriä, milj. euroa	23,6	20,4	23,9	13,5	12,6
% liikevaihdosta	3,1	2,9	3,8	2,2	2,3
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, milj. euroa	23,6	20,4	23,9	13,5	12,6
% liikevaihdosta	3,1	2,9	3,8	2,2	2,3
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,5	7,7	9,2	4,9	5,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	9,1	7,9	10,0	6,8	6,6
Omavaraisuusaste, %	49,6	43,3	48,7	46,7	46,3
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, milj. euroa	36,4	66,0	23,2	32,1	56,5
% liikevaihdosta	4,8	9,3	3,6	5,2	10,1
Henkilöstön määrä	3 377	3 300	3 241	3 419	3 264
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa*	6,7	6,1	5,5	5,8	4,3
% liikevaihdosta	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8
Tilaukanta**	-	-	-	-	-

* Kirjattu kokonaisuudessaan tilivuoden kuluiksi

** Ei merkitsevä luku, koska tilaukset toimitetaan pääosin tilausta seuraavana päivänä

OSAKEKOHTAISET OSAKEANTIOIKAISTUT TUNNUSLUVUT

	2003	2002	2001	2000	1999
	12 kk	12 kk	12 kk	12 kk	12 kk
Tulos/osake (EPS), euroa	0,83	0,78	0,88	0,46	0,49
Oma pääoma/osake, euroa	10,65	10,45	10,01	9,40	9,20
Osinko/osake, euroa*	0,425	0,372	0,372	0,219	0,219
Osinko/tulos, %*	51,5	47,8	42,4	48,5	46,4
Efektiiivinen osinkotuotto*	4,7	5,5	7,1	5,9	5,1
Hinta/voitto -suhde (P/E)	10,9	8,67	5,97	8,26	9,11
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	190,9	121,8	94,9	67,9	78,3
Osakkeiden vaihto/1 000 kpl	A 2 325	1 249	1 226	602	1 529
Osakkeiden vaihto, %	A 29,9	18,9	18,5	9,1	23,1
Osakkeiden lukumäärä, milj. kpl	21,1	15,8	15,8	15,8	15,8
Osakkeiden lukumäärä	A 11,9	6,6	6,6	6,6	6,6
	KII 9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	18,3	18,1	18,1	18,1	18,1
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.	21,1	18,1	18,1	18,1	18,1
Osakkeiden kurssikehitys					
Kauden alin	A 6,81	5,85	3,81	4,02	4,05
Kauden ylin	A 11,40	8,90	6,19	6,00	5,48
Kauden lopussa	A 9,05	7,70	6,00	4,29	4,95
Tilikauden keskimurssi	A 9,20	7,35	5,22	4,99	4,70

*Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO (%)	=	$\frac{\text{voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero}^* \text{ (keskiarvo)}} \times 100$
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO (%)	=	$\frac{\text{voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat} \text{ (keskiarvo)}} \times 100$
OMAVARAISUUSASTE (%)	=	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero}^*}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
TULOS/OSAKE	=	$\frac{\text{tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} - \text{verot} + / - \text{vähemmistöosuus}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikaudella keskimäärin}}$
OMA PÄÄOMA/OSAKE	=	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero}^*}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$
OSINKO/OSAKE	=	$\frac{\text{tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$
OSINKO/TULOS (%)	=	$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos}} \times 100$
EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO (%)	=	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakeantioikaistu viimeinen pörssikurssi 31.12.}} \times 100$
HINTA/VOITTOSUHDE (P/E)	=	$\frac{\text{osakeantioikaistu viimeinen pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO	=	osakkeiden lukumäärä x viimeinen pörssikurssi 31.12.

*laskennallisella verovelalla vähennettynä

TILINPÄÄTÖS

Osakkeet ja osakkeenomistajat

1. OSAKEOMISTUKSEN JAKAUMAT

Osakkaat osakeomistuksen mukaan 31.12.2003

Osakkeiden lukumäärä	Osakkaita		Osakkeita	
	kpl	%	1 000 kpl	%
1 - 100	3 624	52,65	124	0,59
101 - 1 000	2 608	37,89	900	4,27
1 001 - 10 000	577	8,38	1 392	6,60
10 001 - 100 000	59	0,86	1 888	8,95
100 001 - 1 000 000	12	0,17	3 414	16,19
1 000 001 - 999 999 999 999	3	0,05	13 345	63,27
Yhteistilillä			29	0,13
Yhteensä	6 883	100,00	21 093	100,00

Osakkaat elinkeinoryhmittäin 31.12.2003

Elinkeinoryhmä	Osakkaita		Osakkeita	
	kpl	%	1 000 kpl	%
Yritykset	282	4,10	13 169	62,43
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	40	0,58	2 650	12,56
Julkisyhteisöt	7	0,10	256	1,22
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	71	1,03	585	2,78
Kotitaloudet	6 467	94,02	2 379	11,28
Ulkomaat	12	0,17	2 024	9,60
Yhteistilillä			29	0,13
Yhteensä	6 879	100,00	21 093	100,00
Hallintarekisterissä yhteensä	4		901	4,27

2. TIEDOT OSAKKEENOMISTAJISTA

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2003

	KII	A	Yhteensä	%
Lihakunta	4 020 200	1 974 674	5 994 874	28,42
Itikka osuuskunta	4 914 281	924 183	5 838 464	27,68
Odin Norden		1 511 876	1 511 876	7,17
Hallintarekisteröity		512 909	512 909	2,43
Osuuskunta Pohjanmaan Liha	269 500	380 038	649 538	3,08
Pohjola Finland Value Sijoitusrahasto		472 300	472 300	2,24
Odin Finland		379 200	379 200	1,80
Hallintarekisteröity		320 138	320 138	1,52
FIM Fenno Sijoitusrahasto		201 400	201 400	0,95
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola		183 866	183 866	0,87
Sijoitusrahasto Gyllenberg Finlandia		160 333	160 333	0,76
FIM Forte Sijoitusrahasto		159 700	159 700	0,76

Suurimmat osakkeenomistajat äänimäärän mukaan 31.12.2003

	KII	A	Yhteensä	%
Itikka osuuskunta	49 142 810	924 183	50 066 993	48,17
Lihakunta	40 202 000	1 974 674	42 176 674	40,58
Osuuskunta Pohjanmaan Liha	2 695 000	380 038	3 075 038	2,96
Odin Norden		1 511 876	1 511 876	1,45
Hallintarekisteröity		512 909	512 909	0,49
Pohjola Finland Value Sijoitusrahasto		472 300	472 300	0,45
Odin Finland		379 200	379 200	0,36
Hallintarekisteröity		320 138	320 138	0,31
FIM Fenno Sijoitusrahasto		201 400	201 400	0,19
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola		183 866	183 866	0,18
Sijoitusrahasto Gyllenberg Finlandia		160 333	160 333	0,15
FIM Forte Sijoitusrahasto		159 700	159 700	0,15

3. JOHDON OMISTUS

Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat 31.12.2003 A-sarjan osakkeita yhteensä 17 284 kpl, mikä vastaa 0,08 % osakkeista ja 0,02 % osakkeiden tuomasta äänivallasta.

ATRIA YHTYMÄ OYJ:N A-SARJAN OSAKKEIDEN KUKAUSITTAINEN VAIHTO

Kuukausi	Vaihto, euro	Vaihto, kpl	Kuukauden alin	Kuukauden ylin
Tammikuu	1 426 189	176 352	7,70	8,35
Helmikuu	201 343	25 644	7,10	8,23
Maaliskuu	69 430	9 771	7,00	7,30
Huhtikuu	633 958	82 821	7,09	7,99
Toukokuu	1 107 397	145 000	7,00	7,90
Kesäkuu	440 942	61 322	6,81	7,39
Heinäkuu	685 935	86 758	7,33	8,28
Elokuu	711 423	85 970	7,70	8,45
Syyskuu	676 906	79 302	8,30	8,80
Lokakuu	8 607 261	891 297	8,60	10,95
Marraskuu	5 635 466	551 639	9,10	11,40
Joulukuu	1 194 553	129 279	8,90	9,50
Yhteensä	21 390 803	2 325 155		

A-SARJAN OSAKKEEN KURSSIKEHITYS 1999-2003 (KESKIKURSSI)

TILINPÄÄTÖS

Seinäjoella 24. päivänä helmikuuta 2004

Reino Penttilä puheenjohtaja	Ilkka Yliluoma
Timo Komulainen	Runar Lillandt
Tuomo Heikkilä	Erkki Roivas
Seppo Paatelainen toimitusjohtaja	

Tilintarkastusmerkintä

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaan. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Seinäjoella 23. päivänä maaliskuuta 2004

Eero Suomela KHT	Pekka Loikkanen KHT
---------------------	------------------------

Tilintarkastuskertomus

Atria Yhtymä Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Atria Yhtymä Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

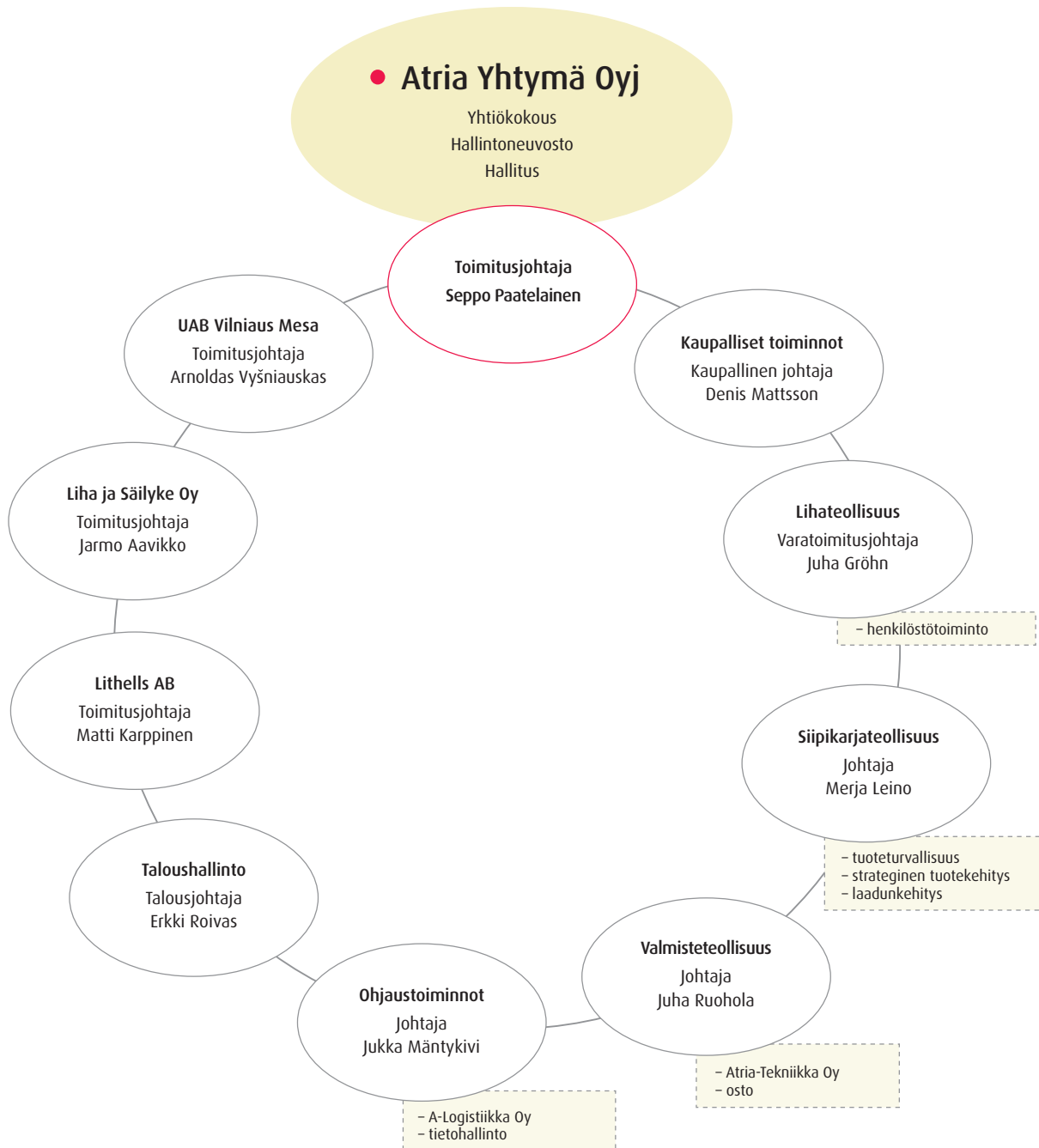
Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Seinäjoella 23. päivänä maaliskuuta 2004

Eero Suomela KHT	Pekka Loikkanen KHT
---------------------	------------------------

YHTIÖN ORGANISAATIO

Atria-konsernin ylin johto

Konsernin jakautuminen toimialoihin:

Atria Oy:	Lihateollisuus, valmisteteollisuus ja siipikarjateollisuus
Liha ja Säilyke Oy:	Salaatti- ja valmisruokateollisuus
Lithells AB:	Lihavalmisteteollisuus, valmisruokateollisuus, pikaruokatoiminta ja tukkukauppa
UAB Vilniaus Mesa:	Lihavalmisteteollisuus

HALLINTO

HALLITUS

Hallituksen puheenjohtaja

Reino Penttilä (63), maanviljelysneuvos 1991–

Hallituksen varapuheenjohtaja Timo Komulainen (50), agrologi, maanviljelijä, hallituksen jäsen 1996–
1993–**Hallituksen jäsenet**

Tuomo Heikkilä (55), maanviljelijä 1996–

Juha Junnila (39), MMM, toimitusjohtaja 1999–2003

Runar Lillandt (59), maanviljelysneuvos 2003–

Seppo Paatelainen (59), MMM, toimitusjohtaja, vuorineuvos 1991–

Erkki Roivas (58), KTM, HTM, talousjohtaja 2003–

Tom Weckström (60), diplomiekonomi, toimitusjohtaja 1991–2003

Ilkka Yliluoma (57), maanviljelijä 2002–

Hallituksen varajäsenet

Sakari Heikkilä (45), maanviljelijä 1999–

Veli Koivisto (51), maanviljelijä 2001–

Esa Kolehmainen (57), talouspäällikkö 1997–

Jorma Lehto (60), maanviljelijä 1996–

Juhani Minni (43), maanviljelijä 2000–

Olli Pirhonen (33), KTM, rahoituspäällikkö 2003–

HALLINTONEUVOSTO**Hallintoneuvoston puheenjohtaja**

Ahti-Pekka Vornanen (44), merkonomi, 1999–

maanviljelijä 1998–

Hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Martti Selin (57), maanviljelijä, 1998–

hallintoneuvoston jäsen 1995–

Atrian hallitus ja hallintoneuvoston puheenjohtajat.

Ylärivissä vasemmalta Seppo Paatelainen, Ilkka Yliluoma, Runar Lillandt, Erkki Roivas ja Tuomo Heikkilä.

Alarivissä vasemmalta Ahti-Pekka Vornanen, Reino Penttilä, Timo Komulainen ja Martti Selin.

Hallintoneuvoston jäsenet

Juha-Matti Alaranta (38), maanviljelijä	2000–
Pentti Annala (59), maanviljelijä	1998–
Martti Eronen (59), maanviljelijä	2000–
Juhani Herrala (44), maanviljelijä	2002–
Henrik Holm (37), maanviljelijä	2002–
Paavo Hylkilä (58), maanviljelijä	1991–
Tarmo Joensuu (63), maanviljelijä	1991–
Esa Kaarto (44), maanviljelijä	2002–
Olavi Kuja-Lipasti (46), agronomi, maanviljelijä	1997–
Kari Köpman (52), maanviljelijä	2002–
Markku Laitinen (46), maanviljelijä	2002–
Antti Liedes (59), maanviljelijä	2002–
Matti Olkkonen (56), maanviljelijä	2001–
Pentti Pirhonen (49), maanviljelijä	1999–
Juhani Savolainen (54), agronomi, maanviljelijä	1999–
Juho Tervonen (53), maanviljelijä	2001–
Timo Tuhkasaari (38), maanviljelijä	2002–

TOIMITUSJOHTAJA

Seppo Paatelainen (59), MMM, vuorineuvos	1991–
--	-------

KONSERNIN YLIN JOHTO

Seppo Paatelainen (59), MMM, vuorineuvos, toimitusjohtaja	1991–
Juha Gröhn (40), ETM, varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen johtaja, lihateollisuus	1999– 2003–
Denis Mattsson (50), eMBA, kaupallinen johtaja	1999–
Jukka Mäntykivi (42), YTM, johtaja, ohjaustoiminnot	2003–
Merja Leino (43), FT, johtaja, siipikarjateollisuus	2000–
Erkki Roivas (58), KTM, HTM, talousjohtaja	1991–
Juha Ruohola (38), MMM, eMBA, johtaja, valmisteteollisuus	2002–
Jarmo Aavikko (52), MMM, toimitusjohtaja, Liha ja Säilyke Oy	1999–
Matti Karppinen (45), KTM, toimitusjohtaja, Lithells AB	2002–
Arnoldas Vyšniauskas (40), PHD, toimitusjohtaja, UAB Vilniaus Mesa	2003–

VARSINAISET TILINTARKASTAJAT

Eero Suomela, KHT
Pekka Loikkanen, KHT

VARATILINTARKASTAJAT

PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö
Markku Tynjälä, KHT

Hallituksen jäsenistä erovuorossa ovat: Runar Lillandt, Erkki Roivas ja Timo Komulainen. Hallituksen varajäsenistä erovuorossa ovat: Veli Koivisto ja Esa Kolehmainen.

Ylimmällä johdolla ei kuukausipalkan lisäksi ole muita etuuk- sia. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toi- mitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa; antaa yhtiökokouk- selle lausuntonsa tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta; ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä määrätä heidän palkkaetunsa; valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä päättää, kuka jäsenistä toimii halli- tuksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana sekä määrätä heidän palkkionsa ja matkakustannusten korvauserusteet; antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä. Varsinainen yhtiökokous päättää hal- lintoneuvoston jäsenten lukumäärästä ja palkkioista.

YMPÄRISTÖ

Ympäristönsuojelun toimintaperiaatteet ja ympäristöjärjestelmät

Atrian ympäristönsuojelun periaatteiden ja järjestelmien lähtökohtana on, että konsernin tuotantolaitosten toiminta tapahtuu viranomaisten valvomien, voimassa olevien lupien mukaisesti. Ympäristöasiat on sertifioitu ISO 14001 -standardin mukaan Atria Oy:n osalta Nurmon, Kauhajoen ja Kuopion laitoksissa. Muilta osin noudatetaan vastaavaa ympäristöasioiden hoidon tasoa.

Konsernissa käytössä olevat toimintaperiaatteet antavat ohjeita mm. jäteveden loppukäsittelystä, teurastamojätteiden kompostoinnista, energian käytöstä sekä kierrätyksestä.

Jäteveden loppukäsittely suoritetaan kunnallisissa jätevedenpuhdistamoissa. Lisäksi kaikilla teurastamopaikkakunnilla on käytössä omat esikäsittelylaitoksensa. Teurastamojätteet kompostoidaan tai käsitellään erillisissä teurasjätteen käsittelylaitoksissa kuivaamalla ja polttamalla. Kaatopaikalle teurastamojen ja lihanjalostuksen jätteitä ei viedä.

Energian käyttöä, pakkausten kierrätystä ja jätemääriä tarkkaillaan ja käyttöä kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteella. Energian talteenotto erityisesti kylmäteknikan hukkalämmön osalta on toteutettu kannattavuuden puitteissa mahdollisimman laajasti.

Energioiden hinnat ovat nousseet viime vuosina voimakkaasti. Erityisesti sähköenergian hinta on kohonnut parissa vuodessa kymmeniä prosentteja. Trendi hintakehitykselle on edelleen nouseva. Toisaalta myös jätteiden käsittelymaksujen

hintakehitys on ollut samansuuntainen ja paineet kohoavien hintojen suuntaan ovat lähivuosina edelleen suuret.

Tästä johtuen Atria tutkii mahdollisia vaihtoehtoja pienentää jätekuormaa ja toisaalta hyödyntää se omassa energiahuollossa. Yksi vaihtoehto on investoida taloudellisesti riittävän kokoiseen jätteenpolttolaitokseen, joko omana yksikkönä tai yhteistyössä ulkopuolisten kumppanien kanssa.

Ympäristökulut

Ympäristökuluihin kuuluvat jäteveden kulut, muut jätekulut, kompostoinnin kulut, poistot jäteveden esikäsittelylaitoksista, kompostialueista ja lämmön talteenottolaitteista. Investointien korkoja ei käsitellä ympäristökuluna. Myöskään teurastuksen sivutuotteiden jatkokäsittelyä ei käsitellä ympäristökuluna, koska se, samoin kuin lämmön talteenotto, tuo samalla kulu-säästöjä ja tuottoja. Osa ympäristökuluista on arvioimalla erotettu muista kuluista.

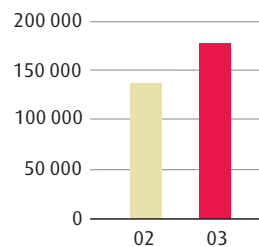
Ympäristömenot, investoinnit

1 000 euroa	Konserni	
	2003	2002
Jätevesilaitteet		
1.1.	2 438	3 250
+ lisäys	0	0
- poisto	-609	-813
31.12.	1 828	2 437
Kompostialueet		
1.1.	188	250
+ lisäys	0	0
- poisto	-47	-62
31.12.	141	188
Lämmön talteenotto		
1.1.	646	854
+ lisäys	0	7
- poisto	-162	-215
31.12.	485	646

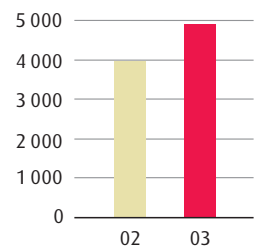
Ympäristökulut

1 000 euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Jätteen käsittely ja jätteen syntymisen ehkäiseminen				
jätevesi	1 485	1 284	9	954
jätehuolto	1 584	1 368	42	1 244
poistot ympäristöinvestoinneista	4	1 090	0	1 090
Ulkoilman suojelu				
freonista luopuminen	160	225		

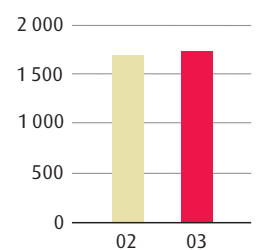
Sähkön kulutus, MWh

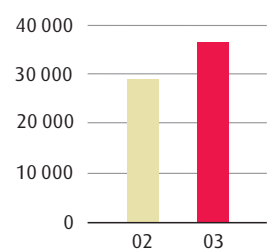
Jätekuormitus, tn

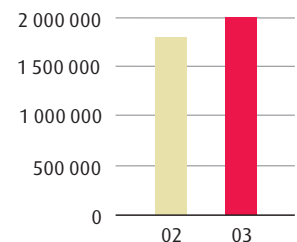
Biologinen hapen kulutus, tn

Lämmön talteenotto, MWh

Veden käyttö, m³

Yhteystiedot

ATRIA YHTYMÄ OYJ**Pääkonttori**

(Lapuantie 594, Nurmo), PL 900, 60060 ATRIA
etunimi.sukunimi@atria.fi
www.atria.fi

ATRIA OY**Pääkonttori**

(Lapuantie 594, Nurmo), PL 900, 60060 ATRIA
Puh. 020 472 8111, faksi (06) 416 8232
etunimi.sukunimi@atria.fi
www.atria.fi

Asiakaspalvelukeskus:

(Varastotie 9, Seinäjoki), PL 900, 60060 ATRIA
Puh. 020 472 8111, faksi (06) 416 8202

Taloushallinto:

(Vaasantie 1, Seinäjoki), PL 900, 60060 ATRIA
Puh. 020 472 8111, faksi (06) 416 8207

Muut toimipaikat:

Soidinkuja 4–6 B, 00700 Helsinki
Puh. 020 472 8111, faksi (09) 6135 3277

Rahikkatie 95, 61850 Kauhajoki
Puh. 020 472 8111, faksi (06) 231 3377

Ankkuritie 2, PL 147, 70101 Kuopio
Puh. 020 472 8111, faksi (017) 262 7776

A-LOGISTIikka OY

(Lapuantie 594, Nurmo), PL 900, 60060 ATRIA
Puh. 020 472 8111, faksi (06) 416 8038
etunimi.sukunimi@atria.fi
www.atria.fi

Tesomanvaltatie 24, 33310 Tampere
Puh. 020 472 8111, faksi (03) 345 1297

LIHA JA SÄILYKE OY

Pusurinkatu 48, 30100 Forssa
Tehdasosasto: Rantapuisto 47, 30100 Forssa
Puh. (03) 41 541, faksi (03) 415 4244
etunimi.sukunimi@lihajasailyke.fi
www.forssan.fi

LITHELLS AB

SE-697 80 Sköllersta, Sverige
Puh. +46 19 300 300, faksi +46 19 230 022
etunimi.sukunimi@lithells.se
www.lithells.se

Atria Lithells AB

SE-697 80 Sköllersta, Sverige
Puh. +46 19 300 300, faksi +46 19 230 022

Atria Concept Oy

Soidinkuja 4–6 B, 00700 Helsinki
Puh. 020 472 8111, faksi (09) 6135 3277

Atria Concept AB

Augustendalsvägen 19, SE-131 52 Nacka Strand, Sverige
Box 1229, SE-131 28 Nacka Strand, Sverige
Puh. +46 8 556 306 50, faksi +46 8 556 306 60

ATRIA MEAT AB

Augustendalsvägen 19, SE-131 52 Nacka Strand, Sverige
Box 1229, SE-131 28 Nacka Strand, Sverige
Puh. +46 8 556 306 50
atria.meat@atria.se

UAB VILNIAUS MESA

Savanoriu pr. 219, Vilnius 2600, Lithuania
Puh. +370 526 530 31, faksi +370 526 533 17
vmkomb@takas.lt

ATRIA YHTYMÄ OYJ

ATRIA YHTYMÄ OYJ

Postiosoite:

PL 900, 60060 ATRIA

Puh. 020 472 8111

Faksi (06) 416 8440

www.atria.fi